

SZAKDOLGOZAT

Bolla Klaudia

2020

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
KÜLKERESKEDELMI KAR
NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK ALAPSZAK
NAPPALI TAGOZAT

**A KULTURÁLIS DIPLOMÁCIA SZEREPE A 2019-ES KULTURÁLIS
ÉVADOK ELEMZÉSÉN KERESZTÜL**

Belső Konzulens: Bodnár László

Készítette: Bolla Klaudia

Budapest, 2020

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
1. DIPLOMÁCIA KIALAKULÁSA, JOGI ALAPJAI ÉS DIPLOMÁCIÁVAL SZEMBENI ELVÁRÁSOK	7
1.1. Diplomácia kialakulása, fogalma és jogi alapjai	7
1.2. Diplomáciával szembeni elvárások	8
1.3. Diplomácia osztályozása	10
2. A KULTURÁLIS, AZAZ „PUHA” DIPLOMÁCIA CÉLJA, TÖRTÉNETE ÉS ESZKÖZRENDSZERE	11
2.1. A kulturális diplomácia alapfogalma, céljai, valamint viszonya a nyilvános (public) diplomáciához és az ország márkához.....	11
2.2. A magyar kulturális diplomácia rövid története	13
2.3. A magyar kulturális diplomácia eszközrendszere	14
2.3.1. A kulturális diplomáciai intézményrendszer	14
2.3.2. Egyéb kulturális eszközök.....	15
2.4. A kulturális események szervezési kérdései és kommunikációja.....	16
3. 2019 ELŐTT MEGRENDEZETT KULTURÁLIS ÉVADOK	19
4. TUDOMÁNYOS, KULTURÁLIS ESEMÉNYSOROZATOK MEGSZERVEZÉSE A KORMÁNY DÖNTÉSE ALAPJÁN	24
5. 2019-BEN DÉL-KOREÁBAN, IZRAELBEN, JAPÁNBAN VALAMINT A KÍNAI NÉPKÖZTÁRSASÁGBAN MEGRENDEZETT MAGYAR KULTURÁLIS ÉVADOK ELEMZÉSE	26
5.1. Dél-Korea	28
5.2. Izrael	30
5.3. Japán.....	33
5.4. Kína	35
5.5. Összegzés, tapasztalatok.....	38
6. RENDEZVÉNYEK HATÁSA A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉSRE	40

7. A DIPLOMÁCIAI KAPCSOLATOK JELENTŐSÉGE A JELENBEN ÉS A JÖVŐBEN.....	43
8. BEFEJEZÉS.....	46
IRODALOMJEGYZÉK.....	48
MELLÉKLET.....	53

BEVEZETÉS

A szakdolgozatomhoz választott témám címe a kulturális diplomácia szerepe a 2019-es kulturális évadok elemzésén keresztül. A szakdolgozatom elkészítéséhez hozzájárult belső konzulensem Bodnár László mestertanár és külső konzulensem Boros Renáta pénzügyi és számviteli osztályvezető.

Szakdolgozatomban vizsgálni fogom a 2019. évben a külföldi magyar évadok Dél-Koreában, Izraelben, Japánban, valamint a Kínai Népköztársaságban történő megrendezését, amely szakdolgozatom fő irányvonala. A kulturális évadok elemzésével rá szeretnék világítani arra, hogy miért rendkívül fontos a kulturális diplomácia előtérbe helyezése manapság kulturális és gazdasági szempontból is. Elsődlegesen arra szeretnék rámutatni, hogy a kulturális („soft”) diplomácia eszközrendszerének milyen jelentősége van az országok egymáshoz való viszonyának kialakításában, az adott ország gazdasági növekedésében és egy világválság (COVID-19) idején a segítségnyújtásban játszott szerepében.

Valamint ahhoz, hogy megértsük a 2019-es kulturális évadok létrejöttének fontosságát, szakdolgozatomban foglalkozni fogok a 2001-től 2019-ig megtartott kulturális évadokkal, ezáltal is elemezve a kulturális évadok évről évre való fejlődését.

Azért választottam ezt a témát, mivel szerencsém volt 2019. július 15-től augusztus 9-ig a négy hetes kötelező szakmai gyakorlatomat Magyarország tel-avivi Nagykövetségén teljesíteni. Ez időszak alatt részt vettem és tanulmányoztam, hogyan zajlik a magyar-izraeli évad szervezése kulturális, protokolláris és pénzügyi szempontból. Hasonlóan az Izraelben lebonyolított eseménysorozatokon túl elemezni fogom 2019. évben a kormány döntése alapján finanszírozott, további országokban megszervezett diplomáciai évfordulókat.

Nézőpontom szerint a Kormány célja, hogy a hazánk számára kiemelkedően fontos országok polgáraihoz közelebb hozza a kortárs és tradicionális kultúránk értékeit, és segítsék új kapcsolatok kialakulását. A jelenlegi kormány kiemelt figyelmet fordít az évről évre történő gazdasági növekedés elérésére. Ennek érdekében az utóbbi években a keleti nyitás politikája helyeződött előtérbe, továbbá az egyre intenzívebb diplomáciai kapcsolatok elmélyítése és újrafelvétele. Szerintem a 2019. évben megrendezett események, mind rövidtávon, mind hosszútávon elősegítik Magyarország gazdasági és interkulturális fejlődését.

A téma elemzéséhez úgy gondoltam az európai kultúrától eltérő országokat kell választani, hiszen a különbségek világítanak rá leginkább, hogy mennyire eltérő szervezési feladatokat

igényel, amennyiben az érintettek politikai és kulturális beállítottsága nagymértékben eltér egymástól.

A Kormány 1816/2018. (XII.27.) Korm. határozata alapján döntött 2019. évben a külföldi magyar évadok Dél-Koreában, Izraelben, Japánban, valamint a Kínai Népköztársaságban történő megrendezéséről és finanszírozásáról.

A magyar-japán diplomáciai kapcsolatok felvételének 150. évfordulója, a magyar-dél-koreai diplomáciai kapcsolatok felvételének 30. évfordulója, a magyar-izraeli diplomáciai kapcsolatok újrafelvételének és a Budapest és Tel-Aviv közötti testvérvárosi megállapodás 30. évfordulója, továbbá a magyar-kínai diplomáciai kapcsolatok felvételének 70. évfordulója alkalmából kulturális programsorozatok kerültek megrendezésre 2019. évben.

1. DIPLOMÁCIA KIALAKULÁSA, JOGI ALAPJAI ÉS DIPLOMÁCIÁVAL SZEMBENI ELVÁRÁSOK

1.1. Diplomácia kialakulása, fogalma és jogi alapjai

Nagy Lilla: Nyilvános diplomácia értekezése alapján

A modern diplomácia kialakulását tekintve a harmincéves háborút lezáró vesztfáliai békét (1648) tekintjük az elsődleges mérföldkőnek. A külpolitika lényege, hogy a világ folyamatos kölcsönhatásainak felerősödése következtében egy adott állam képes legyen a saját törekvéseit és igényeit érvényesíteni minél kevesebb összeütközés mellett.

Külpolitikánk egyik legfontosabb eszköze a diplomácia, amely a külvilág országaival, azaz szuverenitásunkon kívüli hatalmakkal folytatott hivatalos párbeszédünk, kommunikációnk.¹

„A diplomácia államok azon tevékenysége, amellyel nemzetközi kapcsolataikban külpolitikai céljaik elérése törekszenek. Az államok a diplomácia segítségével védik jogaikat és érdekeiket külföldön. Az állam nemzetközi képviselőt külföldön a külképviseleti hatóságok, röviden külképviseletek (nagykövetségek, főkonzulátusok, nemzetközi szervezetek melletti állandó képviseletek, tiszteletbeli konzulátusok) látják el.”²

A diplomácia leegyszerűsítve a nemzetközi élet szereplőinek információ átadása és átvétele, melynek elsődlegesen két célja van. Egyrészt megismerni a másik félnek azokat a törekvéseit, amely az adott ország helyzetét befolyásolja (tájékozódás), másrészt ennek alapján a másik felet saját számukra kedvező döntésekre, állásfoglalásokra „rábeszélni” (érdekérvényesítés).

De a diplomáciától elvárt, hogy a béke és biztonság érdekében való együttműködést alapvető célként kezelje és megértse a külvilágban zajló folyamatokat és szövetségeseket keressen.

A diplomáciai kapcsolatok betartásához szükséges a három elsődleges, nemzetközi érvényű okmányban foglaltak betartása:

- „1815. évi Bécsi Kongresszus által elfogadott szabályzat
- 1818. november 21-én készült Aacheni Jegyzőkönyv

---

¹ Nagy Lilla: Nyilvános diplomácia. Forrás: http://phd.lib.uni-corvinus.hu/705/1/Simon_Nagy_Lilla.pdf Letöltés dátuma: 2020.04.20.

² Kormány.hu: Diplomácia. Forrás: <https://2010-2014.kormany.hu/hu/kulugyminiszterium/eu-ketoldali-kapcsolatokert-es-kulturalis-diplomaciaert-felelos-helyettes-allamtitkarsag/felelossegi-teruletek> Letöltés dátuma: 2020.04.20.

- *1961. évi Bécsi Szerződés a diplomáciai kapcsolatokról.*³

1.2. Diplomáciával szembeni elvárások

KÖFOP-2.1.4-VEKOP-16-2016-00001. számú, a Külgazdasági és Külügyminisztérium humánerőforrás-gazdálkodásának és belső képzési rendszerének fejlesztése című projektnek a „Klasszikus diplomáciai ismeretek” című tananyagból merítettem az 1.2 és a 3. rész lényegi elemeit.

A nemzetközi élet többi szereplőjével folytatott hivatalos információcserének a célja, hogy segítse a kormányzat egészét, beleértve valamennyi ágazat törekvéseit. A szuverenitásunkon kívül zajló folyamatoknak, döntéseknek leginkább kitett ágazataink: export – import függősége miatt a gazdaság, forrás- és a szállítási tekintetben az energiaipar, piaci és állat-, illetve növény egészségügyi szempontból a mezőgazdaság és élelmiszeripar, illetve szuverenitásunkon túlmutató összefüggéseik miatt a biztonságpolitika és a nemzetpolitika.

Vizsgáljuk meg, hogyan járul hozzá a diplomácia a gazdasághoz, a biztonsághoz, a társadalompolitikához és a nemzetpolitikához.

A diplomácia, mint tevékenység közvetlenül is részt vesz a gazdasági eredmény létrehozásában, másrészt a kormány gazdaságpolitikájára nehezedő külső nyomás elleni fellépés védi a magyar gazdaság fejlődése, versenyképessége (tehát felzárkózása) érdekében hozott kormányzati döntéseket. Külgazdasági tevékenység az export támogatása, például megrendelések keresése a magyar termékek és szolgáltatások népszerűsítése útján, illetve a közvetlen külföldi tőkebefektetések (FDI) elősegítése, a lehetséges befektetők megtalálása által. Erőforrás-diplomáciánk elsősorban az energiahordozók külföldről történő behozatalát segíti, természetesen versenyképes áron. Az adott ország számos esetben ütközik a nemzetközi gazdaság több szereplőjével, ezért a kormányok törekszenek politikai, diplomáciai úton nyomást gyakorolni gazdaságpolitikánkat sértő döntések visszavonása vagy módosítása érdekében. Továbbá a nemzetközi fejlesztési együttműködést, a fejlődő társadalmak támogatását szintén kiemelt feladatának tekinti a Magyar Kormány.

A másik rendkívül fontos kérdéskör a biztonságpolitikához való hozzájárulás. A védelemdiplomácia az érdekek képviselője és előmozdítása céljából folytatott tevékenység,

---

³ Sze.hu: Protokoll ismeretek. Diplomáciai protokoll. Forrás: <http://www.sze.hu/fk/sportdiplomacia/Protokoll%20ismeretek/Diplom%20E1ciai%20protokoll.pdf> Letöltés dátuma: 2020.04.20.

amely napjaink új típusú kihívásainak nemzetközi együttműködésben történő kezelésében is nélkülözhetetlen. A katonai attasé – aki a védelmi minisztérium képviselője – a nagykövet politikai irányítása alatt végzi tevékenységét, viszont önálló hivatallal és költségvetéssel rendelkezik. A védelempolitikánál szélesebb fogalmat jelent biztonságpolitika területének vizsgálata. A külpolitika egy keretrendszer, amelynek része a biztonságpolitika, abból pedig levezetjük a védelempolitikát, illetve ezek szakdiplomáciai feladatait. Magyarország biztonsági környezetét alapvetően meghatározzák az olyan nemzetközi szervezetek, mint a kollektív biztonságot megtestesítő ENSZ, a kollektív védelmet biztosító NATO vagy a kooperatív biztonságot megjelenítő EBESZ, így az ezeken belüli multilaterális diplomáciának is kulcsfontosságú szerepe van a nemzeti biztonság szempontjából. Az Európai Unió tagjaként része vagyunk a közös kül- és biztonsági politikának (*CFSP*), valamint az ennek alárendelt közös védelem- és biztonságpolitikának (*CSDP*).

A társadalom békéjének, stabilitásának, a társadalmi értékeink (kulturális örökségünket, nyelvünket, hagyományainkat) megőrzése, a különböző társadalmi csoportok munkaerő piaci versenyképességének erősítése a társadalompolitikától elvárt cél. E célok elérésének legismertebb eszközei a családtámogatások, a társadalmi felzárkózás (pl. romák társadalmi integrációjának segítése), a közmunkaprogram, valamint az oktatás modernizációja. Az állam erőfeszítéseit is védeni kell a külső nyomásgyakorlásoktól, ugyanis a világban számos olyan ideológia uralkodik, amely szemben áll törekvéseinkkel, mint például a családdellenes politika vagy a leszakadó csoportokat munkaerőpiacra való visszavezetésük helyett támogatásokkal látják megoldhatónak. A „társadalompolitikai diplomácia” másik feladata a külső erőforrások megszerzése, például duális képzések indítása vagy uniós támogatások iránti pályázatok benyújtása.

És nem utolsó sorban szót kell ejteni a diplomáciának a nemzetpolitikánkhoz való viszonyáról is. Külképviseletektől elvárás, hogy tájékozódjanak a magyar közösségek helyzetéről, segítsék kulturális és gazdasági életüket, biztosítsák számukra a magyar állampolgárság felvételének és ebből eredő jogaik érvényesítésének (például a választási részvételnek) a lehetőségét. Magyarország a nemzetközi szervezetekben arra törekszik, hogy a nemzetközi jog a nemzeti kisebbségek számára kedvezően változzék, és erősödjék a nemzetközi kisebbségvédelem.⁴

Az ország sikerei vagy sikertelenségei a gyakorlatban az egyes ágazatok – gazdaság, biztonság, élelmezés, környezet, társadalompolitika, nemzetpolitika stb. – teljesítményében jelentkeznek,

---

⁴ Nagy Lilla: Nyilvános diplomácia. Forrás: http://phd.lib.uni-corvinus.hu/705/1/Simon_Nagy_Lilla.pdf Letöltés dátuma: 2020. 04. 20.

ám ebben mindig (több ágazat esetében jelentős mértékben) van egy külkapcsolati komponens, azaz diplomáciai teljesítmény.⁵

1.3. Diplomácia osztályozása

- Nemzetközi politikai kapcsolatok
- Kulturális diplomácia
- Tudománydiplomácia
- Kétoldalú kapcsolatok

Szakedolgozatom központi témája a kulturális diplomácia, ezért tartottam fontosnak, hogy a diplomáciáért felelős minisztérium (Külgazdasági és Külügyminisztérium) által meghatározott definíciót rögzítsem.

„Az általános diplomáciai tevékenység részhalmaza a kulturális diplomácia, amely felel a kulturális-oktatási és tudományos két- vagy többoldalú együttműködésért. A kulturális-oktatási együttműködés szabályozásának legelterjedtebb formái a nemzetközi kulturális megállapodások, illetve a kétoldalú munkaterv. A nemzetközi dokumentumok végrehajtásában kiemelkedő szerep jut a nemzetközi kulturális szervezeteknek (pl. UNESCO), a kétoldalú kapcsolatok terén pedig különösen fontos az egyes külföldi országokban működő magyar kulturális intézetek tevékenysége.”⁶

---

⁵ köfop-2.1.4-vekop-16 a külgazdasági és külügyminisztérium humán erőforrás-gazdálkodásának és belső képzési rendszerének fejlesztése tananyag

⁶ 2010-2014.kormany.hu: Kulturális diplomácia. Forrás: <https://2010-2014.kormany.hu/hu/kulugyminiszterium/eu-ketoldal-kapcsolatokert-es-kulturalis-diplomaciaert-felelos-helyettes-allamtitkarsag/felelossegi-teruletek/kulturalis-diplomacia> Letöltés dátuma: 2020. 05. 02.

2. A KULTURÁLIS, AZAZ „PUHA” DIPLOMÁCIA CÉLJA, TÖRTÉNETE ÉS ESZKÖZRENDSZERE

2.1.A kulturális diplomácia alapfogalma, céljai, valamint viszonya a nyilvános (public) diplomáciához és az ország márkához

Nagy Lilla: Nyilvános diplomácia értekezése alapján

A nagyhatalmak hatékony kényszerítő eszközökkel rendelkeznek, mint a gazdasági és katonai képességek, amely segítségével a képesek megváltoztatni a nemzetközi szereplők magatartását (hard power). Azonban legtöbb esetben szükséges a társadalmi diplomácia eszközeinek bevetése is az érdekek érvényesítéséhez. A puha hatalom (soft power) ereje abban rejlik, hogy a befolyás nem kényszer, hanem a meggyőzés útján történik. A kétpólusú világrend megszűnését követően azt mondhatjuk, hogy a puha diplomácia eszközei (távközlési, tudományos, kulturális) és az általuk elért eredményei tartósabbak, mint a kényszerítő hatalommal elért eredmények (1. táblázat).

A magyar kulturális diplomácia célja, hogy a világ új kihívásaira, hagyományaiból építkező, a nemzeti hagyományait megőrző, sikeres Magyarország és magyarság képét felépítse és közvetítse. Meghatározó törekvése, hogy országunkat és nemzetünket vonzóvá tegye a külvilág számára, nem utolsósorban azért, hogy a magyar gazdaság felé irányítsa a fogadó országokban rejlő erőforrásokat.

Az európai országok jelentős többségéhez hasonlóan hazánk a kulturális diplomáciát a külpolitikai érdekérvényesítés eszközeként határozza meg és törekszik az ország kép formálása során is felhasználni.

Eredményességét azonban nagymértékben befolyásolja az ország politikai támogatása, színvonalas és következetes szolgáltatás összeállítása, továbbá a Külgazdasági és Külügyminisztériumnak és a kultúráért felelős mindenkori tárcának a szoros együttműködése. Az európai integráció kulturális alapjainak megerősítését, a nemzetközi szervezetekben folytatott hatékony párbeszédet és nem utolsósorban a nemzetpolitikai célok megvalósítását eredményezheti a közösségek kulturális sokféleségének és a kultúrák békés együttélésének előtérbe helyezése.

Számos törekvés irányul arra, hogy a kulturális élet kimagasló tehetségeinek (pl. ösztöndíj) támogatásával lehetséges a fentiekben leírt célokat leghatékonyabban elérni, hiszen a külföldi

országban szerzett tudás gazdagítja hazánk szellemi tőkéjét, továbbá a fogadó fél felé is közvetít egyfajta pozitív ország képet.

A diplomácia szemszögéből nézve a nemzet egy történelmileg kialakult nyelvi, kulturális és érzelmi közösség, amelyet a közös múlton túl a közös jövő reménye tart össze.

A magyar kulturális diplomáciának egyik legfontosabb része az országban élő nemzeti, etnikai és vallási kisebbségek kultúrájának és az együttélés évszázados hagyományának bemutatása is a külföld számára.

A Kormány több éve kitartóan igyekszik - az országhatárokon való tekintet nélkül - egységesként kezelni a magyar kultúrát, és nemzetpolitikai célokat és vállalni a külföldi magyarság által teremtett kulturális javak nemzetközi megismertetését.

Megkérdezhetjük, hogy a gazdaság szempontjából miért van jelentősége a kulturális diplomáciának?

A keleti és déli nyitás politikája elsődlegesen a kulturális diplomácia eszközeit igyekszik felhasználni, amely ezt követően nagymértékben segíti a gazdaság fejlődését. Hiszen a turisztikai vonzerő növelését, a forrásbevonást, a befektetések ösztönzését, egy befektetésbarát környezet előkészítését célozza meg, s ezzel végső soron a hazai munkahelyteremtéshez és a munkavállalói középréteg megerősödéséhez járul hozzá.

Az információs technológia fejlődése kölcsönösen hat a „puha” diplomácia eszközeire, hiszen ennek köszönhetően a diplomácia egyre inkább nyit a széles publikum felé, amely a nyilvános diplomácia (public diplomacy) fejlődéséhez vezet.

Több példát tudunk felsorolni Nyugat-Európában a gazdasági társaságok tevékenysége (corporate diplomacy) és a nyilvános diplomácia összekapcsolására vonatkozóan. Az utóbbi években számos nemzeti jellegű üzleti modell valósulhatott meg Magyarországon hatékony külpolitikájának és a pozitív ország kép kialakulásának következtében (pl. Mercedes, Volkswagen, Audi – Németország, IKEA – Svédország). E vállalatok megjelenésükben, üzleti értékükben olyan jellegzetességet hordoznak, amelyek az adott ország sajátjai.

Rendkívül éles verseny folyik a befektetésekért és létfontosságúvá vált, hogy egy országról milyen kép alakul ki a nemzetközi térben. Ezt a képet a kulturális diplomácia és a nyilvános diplomácia mellett az ország márkázás befolyásolhatja leginkább.⁷

---

⁷ Nagy Lilla: Nyilvános diplomácia http://phd.lib.uni-corvinus.hu/705/1/Simon_Nagy_Lilla.pdf Letöltés dátuma: 2020. 04. 20.

1. táblázat

A kemény és a puha hatalom közötti különbség

	Kemény		Puha
	Katonai	Gazdasági	
Viselkedés	Kényszerítés, elrettentés	Vonzás és kényszerítés	Vonzalom kialakítása, témamenedzsment, bevonás/semlegesítés (cooption)
Eszközök	Erő, veszély	Kifizetések és szankciók	Értékek, kultúra, politikák, intézmények
Kormányzati politikák	Kényszerítő diplomácia, háborús szövetségekötés	Segélyek, megvesztegetés	Nyilvános diplomácia, bilaterális és multilaterális diplomácia

Forrás: <http://www.grotius.hu/doc/pub/MHGOPL/86%20nagy%20lilla.pdf>

2.2.A magyar kulturális diplomácia rövid története

A puha hatalom kifejezés Joseph Nye nevéhez fűződik. „*A puha hatalom azon képesség, hogy kényszer vagy kifizetések helyett inkább a vonzódás kialakításával érjük el céljainkat. Amikor rábírsz másokat arra, hogy azt akarják, amit magad is akarsz, nem kell annyit költenek jutalmakra és büntetésekre annak érdekében, hogy mások irányába elmozduljanak. A kemény hatalom egy ország katonai és gazdasági erejéből fakadó kényszerít ereje. A puha hatalom egy ország kultúrája, politikai eszméi és stratégiából fakadó vonzó mivolta.*”⁸

Az első olyan külföldi állami intézmény, amelyet a magyar kultúra és tudomány népszerűsítésének, valamint a magyar állam céljait szolgáló tanulmányok és kutatások elvégzésének céljából hoztak létre, a Konstantinápolyi Magyar Tudományos Intézet volt. Igazgatótanácsa 1916. november 21-én tartotta alakuló ülését, így ezt napot tekinthetjük az intézményesült magyar kulturális diplomácia születésnapjának.

⁸ Debrecenbar.wordpress.com: SOFT POWER – puha hatalom, puha befolyásolás, puha erő. Forrás: <https://debrecenbar.wordpress.com/2017/01/16/soft-power-puha-hatalom-puha-befolyasolas-puha-ero/> Letöltés dátuma: 2020. 05. 20.

A magyar nyelv, kultúra és tudomány terjesztésében fontos szerepet játszó intézmények másik típusa a külföldi egyetemeken létrejövő, azok által fenntartott, de később hazai támogatással (is) működő magyar vendégoktatói, lektori állások, tanszékek, intézetek hálózata volt; a tudatos magyar törekvés nyomán született első 1916-ban, Berlinben jött létre.

A II. világháborút követően a magyar külpolitika ismét a kulturális diplomácia segítségével próbált talpra állni. Az 1947-1950 között végrehajtott fordulat során azonban a nem szocialista országokban működő magyar intézmények támogatását megszüntették, vezetőiket hazarendelték. Újabb változás 1963-ban kezdődött, az intézetek hálózata folyamatosan bővült, de csak a szocialista országokra korlátozódott.

2002. január 1-jén megalakult a Balassi Intézet (továbbiakban: BI), amelyhez 2007 márciusától a külföldi magyar intézetek is tartoztak. A BI irányítását az oktatási és kulturális tárcától 2010-ben a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, majd 2014-ben a Külgazdasági és Külügyminisztérium (továbbiakban: KKM) vette át. Az új kormányzati struktúrában ugyanis a külkapcsolati tevékenység három fő pillére, a „klasszikus”, a gazdasági és a kulturális diplomácia egységesen a KKM irányítása alá került. A kulturális diplomáciai tevékenység irányítására még abban az évben megalakult a Kulturális és Tudománydiplomáciáért Felelős Államtitkárság (továbbiakban: KULTÁT) és a közvetlen irányítása alatt működő egyik szakmai főosztályként a Kulturális Diplomáciai Főosztály (továbbiakban: KULT).

A kulturális diplomáciai területet átfogóan szabályozza a 241/2016. (VIII. 16.) számú kormányrendelet, amely rögzíti céljait, továbbá azokat a feladatait, amelyeket a magyar kultúrának, a magyarság jó hírének a nemzetek közösségéhez történő eljuttatása érdekében ellát.⁹

2.3.A magyar kulturális diplomácia eszközrendszere

2.3.1. A kulturális diplomáciai intézményrendszer

Külföldi magyar intézetek hálózata 22 országban, 24 intézet működik: Belgrád, Berlin, Bécs, Brüsszel, Bukarest, Helsinki, Isztambul, Kairó, Ljubljana, London, Moszkva, New York,

---

⁹ Nagy Lilla: Nyilvános diplomácia. Forrás: http://phd.lib.uni-corvinus.hu/705/1/Simon_Nagy_Lilla.pdf Letöltés dátuma: 2020.04.20.

Párizs, Peking, Pozsony, Prága, Róma, Sepsiszentgyörgy (fiókintézet), Stuttgart, Szófia, Tallinn, Új-Delhi, Varsó és Zágráb. 2019 végén ez a lista kiegészült Tokióval és Szöullal.

Országunk kulturális diplomácia területén kitűzött célokat elsődlegesen a külföldi magyar intézetek képesek a leghatékonyabban megvalósítani. Ezen intézmények alapfeladatát az adott ország kormánya határozza meg, amelyek közül az alábbiak kiemelten fontosak:

- nemzeti kulturális örökség megőrzése és a fogadó államban való megismertetése;
- nemzetközi együttműködés kiépítése és hosszú távú kulturális diplomácia fenntartása;
- magyar nyelv széleskörű elterjesztése;
- rendezvények segítségével a magyar kultúra, történelem és nemzet sokszínűségének ismertetése.

A kezdeti külföldi magyar intézetek létrejötte a 1920-as évekhez és Klebelsberg Kuno miniszter nevéhez kötődnek.

A kulturális intézetek kulturális, oktatási feladataik ellátásán túl például galériát, könyvtárat, magyar nyelvoktatási központot tart fenn.¹⁰

- *OKD-poszt* 8 állomáshelyen került kialakításra: Amman, Baku, Kijev, Madrid, Sanghaj, Sao Paulo, Tel-Aviv, Tokió;

- további 89 magyar külképviseleten dolgozik kulturális diplomáciai feladatokkal (is) megbízott beosztott diplomata.

A kulturális diplomáciai szolgálat részeként jelenleg 24 ország 46 állomáshelyén 40 vendégoktató is tanít. A vendégoktatói hálózat működését az 1449/2017. (VII. 10.) számú kormányhatározat szabályozza.¹¹

2.3.2. Egyéb kulturális eszközök

Bilaterális kormányközi együttműködés

A kétoldalú kulturális megállapodások, csereprogramok megkötése és végrehajtása az Emberi Erőforrás Minisztériumának felelősségi körébe tartozik. A kulturális diplomaták feladatukra a különböző együttműködések előkészítésére, a partnerek megtalálására és összekapcsolására korlátozódnak.

---

¹⁰ Balassiintezet.hu: Külföldi magyar intézetek hálózata. Forrás: <http://www.balassiintezet.hu/hu/nemzetkozi-kapcsolatok/kulfoldi-magyar-kulturalis-intezetek/> Letöltés dátuma: 2020. 04. 20.

¹¹ Balassiintezet.hu: Külföldi magyar intézetek hálózata. Forrás: <http://www.balassiintezet.hu/hu/nemzetkozi-kapcsolatok/kulfoldi-magyar-kulturalis-intezetek/> Letöltés dátuma: 2020. 04. 20.

Rendezvények

Kiemelt rendezvényekhez soroljuk a kiemelt nemzeti évfordulókat, emlékéveket, saját szervezésű kulturális megjelenéseket (2019. évben több relációban megrendezett, a vizsgálat tárgyát képező események), saját szervezésű egyedi programokat (Koncertek, előadástestek, panelbeszélgetések, előadások, konferenciák) lebonyolítását.

Kiadványok

A saját készítésű kiadványok ország promóciós célokat szolgálnak (*Tények Magyarországról* sorozat), a külképviseletek felkészülését, programszervezését segítik (*Nemzeti évfordulóink*) vagy a kulturális diplomáciai tevékenységről adnak számot (kulturális diplomáciai évkönyv).

Mai kor vívmányai

A magyar kulturális diplomácia rohamosan felértékelődő szerepe a virtuális tér. A fiatalokkal való kommunikációban rendkívüli szerepe van az információs technológiának. Fontos követelmény továbbá az online megjelenési forma, és a magyar kultúrára vonatkozó információ idegen nyelveken történő közvetítése – mindenekelőtt angolul – is. Ez az eszközrendszer megújításának, korszerűsítésének iránya, persze az anyagi lehetőségek függvényében.¹²

2.4.A kulturális események szervezési kérdései és kommunikációja

Az Évadok megszervezése, lebonyolítása nem más, mint diplomáciai rendezvényeknél előírt protokoll szabályok betartása, ezért fontos tudnunk mit is értünk diplomáciai rendezvény fogalma alatt.

Államfői, kormányfői és miniszteri magas rangú delegációk fogadása esetén rendkívül fontos a diplomáciai események mozzanatonként történő megszervezése, szigorú szabályok betartása (a résztvevők rangsorolása, biztonsági előírások betartása).¹³

A fogadó államnak biztosítani kell mind a diplomáciai képviselőknek és azok konzuli hivatalának, mind pedig ezek személyzetének a biztonságát. Szijjártó Péter a Külgazdasági és Külügyminisztérium minisztere kiemelt vendégként volt jelen az vizsgálat tárgyát képező eseményeken, a miniszter védett személynek minősül.

---

¹² köfop-2.1.4-vekop-16 a külgazdasági és külügyminisztérium humánerőforrás-gazdálkodásának és belső képzési rendszerének fejlesztése tananyag

¹³ Hossó Nikolett: Protokoll a diplomácia és a nemzetközi kapcsolatok háttérében - Állami-, diplomáciai, katonai-, sport- és vallásprotokoll kézikönyv. Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2015 Forrás: <https://www.szaktars.hu/harmattan/view/protokoll-a-diplomacia-es-a-nemzetkozi-kapcsolatok-hattereben-allami-diplomaciai-katonai-sport-es-vallasprotokoll-kezikonyv/?pg=0&layout=s> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

Állami vezetőknek, kormánytagoknak más országban tett látogatásainál a program minden eleme diplomáciai úton egyeztetésre kerül. Gondoskodni kell a kormányzálláson való elhelyezésről, a biztonsági intézkedésekről, a járművek biztosításáról, a szükséges különleges hírközlési kapcsolatokról, a program előkészítéséről, a zászló-protokollról, a koszorúzási ceremónia megrendezéséről, a sajtóközlemények elkészítésének technikai megoldásairól, egyeztetéséről, az ajándékozásról.

A magas szintű delegáció tagok részéről fontos hazánk társadalmi-politikai eszméinek megismerése, szükség esetén érvekkel való megvédése.

Az elméleti felkészültség ad segítséget ahhoz, hogy a napi politikai eseményekkel kapcsolatosan helyesen és haladéktalanul állást tudjunk foglalni. Ehhez pedig hozzátartozik más társadalmi rendszerek politikai-gazdasági elméleteinek és gyakorlatának ismerete, mindenekelőtt azé az országé, ahol tartózkodunk, vagy amelynek képviselőjével tárgyalunk. A politikai felkészültség tehát az általános szakmai felkészültség része, mert csak az elvi-politikai szilárdság ad iránymutatást olyan esetekben, amikor a szakmai munkát a politika is befolyásolhatja, valamint a szakmai kapcsolatokon kívül az általános társadalmi érintkezés eseteiben.¹⁴

A rendezvények megszervezése során a legfontosabb szabály – azaz a béke és biztonság érdekében való együttműködés - a társadalmi és erkölcsi (vallási) szokások tiszteletben tartása, mind követendő cél.

Hiszen mindenkit megillet az egyéni szabadság és meggyőződés joga, ebből következik, hogy mindenkinek kötelessége mások hitének, meggyőződésének tiszteletben tartása. Elsősorban az egyéni meggyőződés, illetve az ehhez kapcsolódó cselekedet nem veszélyezteti mások életét és nem fenyegetheti az emberiség kultúráját, létét. Másodsorban az egyéni meggyőződéshez való jog nem zárja ki a különböző nézetek ütköztetését, a célratoró és tartalmas vitát, az egymás meggyőzésére irányuló kísérletek, de csakis szakszerű érvekkel, a másik fél személyiségének megsértése nélkül. Ez egy ideológiai harc, amelyben érvényesíteni kell e szabályokat nemcsak az egyéni kapcsolatokban, hanem a meggyőződést képviselő társadalmi és vallási vonatkozásában is. A rendezvényeken való részvétel az azonosulást és elfogadást jelképezi. A hit tiszteletben tartása nem a meggyőződésünk, saját elveink feladását jelenti, hanem azt, hogy tisztelettel vagyunk a másik személy, fogadó fél iránt.

A KKM kijelölt szervezeti egysége (KULTÁT) minden évben támogatást biztosít a külképviseletek / intézetek számára kulturális események megvalósítására. A támogatásnak az

---

¹⁴ Nagy Lilla: Nyilvános diplomácia. http://phd.lib.uni-corvinus.hu/705/1/Simon_Nagy_Lilla.pdf Letöltés dátuma: 2020. 04. 20.

a célja, hogy a fogadó ország döntéshozói, politikusai és a minél szélesebb, érdeklődő közönség egyre kedvezőbb képet kapjon Magyarországról.

A hatékony, gazdaságos, a tervezett célközönséget elérő programoknak sikerét nagyban befolyásolja, hogy milyen széles körben tudunk együttműködő partnereket bevonni. A programok jellegéből adódóan a fogadó ország egyes intézményeivel való kapcsolatfelvétel elengedhetetlen.

Az egyes kulturális eseményekről készített, valamint az éves, összefoglaló jelentéseknek pontos tartalmi és formai követelményei vannak. A kulturális programok megvalósítása után a Külgazdasági és Külügyminisztérium megkapja a jelentéseket, amelyeknek tartalmazniuk kell

1. a program megnevezését, dátumát és helyszínét;
2. a program rövid leírását, beleértve a tartalmi leírást, a közönség számát, összetételét, a közreműködő szakmai és pénzügyi partnerek felsorolását, a megvalósulás értékelését;
3. a projekt helyi és esetleges hazai sajtóvisszhangját,
4. legalább három fényképből álló fotódokumentációt, elsősorban abból a célból, hogy a kötelező vizuális elemek használatát bizonyítani lehessen.

A külképviseletek a kulturális események előkészítése és megvalósítása során külső kommunikációs csatornákat is alkalmaznak a programok minél hatékonyabb megvalósítása érdekében. Az egyre népszerűbb közösségi oldalak használata mellett feltétlenül érdemes az egyes eseményekről előzetes, figyelemfelhívó hirdetéseket elhelyezni a témával foglalkozó újságokban. A kulturális eseményekre szóló meghívók, reklámok, promóciós anyagok és újságcikkek előkészítése és megírása során éppúgy figyelemmel kell lenni a tartalmi követelményekre, mint a hivatalos jelentések esetén.¹⁵

---

¹⁵ Nagy Lilla: Nyilvános diplomácia. Forrás: http://phd.lib.uni-corvinus.hu/705/1/Simon_Nagy_Lilla.pdf
Letöltés dátuma: 2020. 04. 20.

3. 2019 ELŐTT MEGRENDEZETT KULTURÁLIS ÉVADOK

A 2004-es EU csatlakozás mérföldkőnek számított, hiszen újra kellett gondolni a külföldi kulturális intézetek további működését is. A csatlakozás elősegítette, hogy az érdeklődés központjába került Magyarország. A NKÖM „*Névjegyünk Európában és a nagyvilágban*” című programja új stratégiát tűzött ki az intézmények számára, vagyis elsődleges feladat a diplomáciai célkitűzések végrehajtása.

Három fő területet kell megemlíteni, amelyre a kormányzat kultúráért felelős részlege a hangsúlyt helyezte. Az Európai Unió országaiban működő intézetek esetében ki kell emelni: az integráció támogatása, a magyar kulturális identitás bemutatása, valamint együttműködés a Magyarország-kép formálására irányuló nemzeti kezdeményezések megvalósításában.

Továbbá szét kell választani a közép-európai régióban és az Európán kívül ellátandó feladatokat. Európán belül a regionális együttműködés alapja a közös kulturális örökség bemutatása és hosszú távú fenntartása. Ezzel szemben valamelyest nehezebb az intézetek feladata Európán kívül, hiszen a közös „gyökerek” hiányában a külpolitikai törekvéseket a kulturális diplomácia eszköztárában a segítségével kell elérni.

Ebből kifolyólag, valamint a pozitív tapasztalatok alapján az intézetek a kulturális eseménysorozatok és programok megszervezését fogják elsődleges eszköznek tekinteni.¹⁶

A külpolitikai célok megvalósítása és a magyar kultúra világszerte történő terjesztése érdekében a XXI. század elejétől egyre több kulturális évad megszervezése mellett döntött a Kormányzat.

2001-ben megrendezésre került a francia-magyar kulturális évad, ahol Magyarország elsőként jelent meg a közép-keleti országok közül és mutatta be európai kulturális hagyományokkal összefonódó művészeti teljesítményének gazdag kínálatát.

Ezzel a bemutatkozással felhívta a figyelmet a regionális kultúrára és elősegítette az Európai Unióhoz való csatlakozást. A franciák véleménye szerint a „*MAGYart*” remek ajánlásként szolgál a jövőbeli kulturális évadokhoz. 740 program zajlott le az évad alatt. Egyik jellegzetes közlekedési eszközünk a százéves villamos került kiállításra és jelentős látogatót vonzott az Anjou-korszakot szemléltető kiállítás, valamint a budai vár történelmét bemutató tárlat. 493

---

¹⁶ Varannai Zoltán: A külföldi magyar kulturális intézetek és könyvtáraik. Forrás: <http://ki2.oszk.hu/3k/2012/09/a-kulfoldi-magyar-kulturalis-intezetek-es-konyvtaraik/> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

előadáson nyújtott maradandó élményt az Avignoni Fesztiválon fellépő ötven magyar zenei együttes (szimfonikus, népzenei és jazztársulat). A „MAGYart” évében 36 magyar irodalmi mű fordítására került sor és jelent meg Franciaországban.¹⁷

2002-ben rendezték meg az olaszországi magyar kulturális évadot, melyet Mádl Ferenc volt Köztársasági elnök nyitott meg Olaszország fővárosában.

Folytatódtak a magyar kultúrát külföldön bemutató évadok: 2003–2004-ben Nagy-Britanniában zajlott a „Magyar Magic” elnevezésű magyar kulturális évad, amely sikerrel zárult és rövid időn belül követte a Hollandiában megrendezett programsorozat, a „Partra magyar!”. A kulturális minisztérium 500 millió támogatást nyújtott a Nagy-Britanniában zajló programokra és 350 millió forintot a Hollandiaiakra. A 2004-es költségvetésből 1,125 milliárd forintot fordítottak működési és szervezési költségekre.¹⁸

2005 május 24-én a „hattyúk tava” című előadással indult a magyarországi orosz kulturális évad Budapesten. Az előadást a Kreml Balett művészei mutatták be a Magyar Állami Operaházban. Vass Lajos, a kulturális minisztérium politikai államtitkára, valamint Mihail Svidkoj, az orosz kulturális és film-főigazgatóság vezetője formálisan is megnyitotta az évadot. A rendezvénysorozat a „Kultúra, nagykanállal” címet kapta, amely novemberig negyvenkét programot foglalt magában. Az évad programjai között klasszikus és modernzenei, továbbá művészeti alkotások, színházi előadások egyaránt szerepeltek. A magyarországi eseménysorozattal egyidejűleg zajlott Oroszországban a magyar kulturális évad, amely egy kiállítással fejeződött be Szentpéterváron.¹⁹

2006. március 9-én kezdődött meg a magyar kulturális évad Németországban, amely 2007 második feléig tartott. Rendezvénysorozat címe „Ungarischer Akzent”, azaz magyar akcentust, vagy hangsúlyt jelentett, amely egyben a programsorozatok szerkezetének sokszínűségére is utalt. A programsorozat első periódusa márciustól júniusig tartott, a berlini megnyitótól a labdarúgó-világbajnokság megkezdéséig. A következő szakasz, amely az őszi hónapokat

---

¹⁷ Gondola.hu: Ma búcsúzik a franciaországi magyar kulturális évad. Forrás: <https://gondola.hu/cikkek/3128>
Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

¹⁸ Litera.hu: Magyar intézetek, magyar évadok. Forrás: <https://litera.hu/hirek/magyar-intezetek-magyar-evadok.html>
Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

¹⁹ Nefmi.gov.hu: Orosz kulturális évad. Forrás: <http://www.nefmi.gov.hu/kultura/2005/orosz-kulturalis-evad>
Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

jelentette, az 1956-os forradalom 50. évfordulójára fókuszált. Az első periódusban berlini és müncheni programokra koncentráltak, majd a későbbi szakaszban a Hanza-városok régiójára.²⁰

2008-ban került megrendezésre a kínai-magyar kulturális évad, amely Magyarország szempontjából különösen nagy előrelépés volt regionális szinten, hiszen Kína rohamos fejlődése kihatott és elősegítette Magyarország gazdasági növekedését is. *"Azzal, hogy Magyarország folyamatos és szisztematikus kulturális építkezést folytat Kínában, sikerült a világ egyik leggyorsabban fejlődő hatalmának figyelmét magunkra irányítani"*²¹ - emelte ki Hiller István miniszter. Pekingben és Sanghajban hatvan rendezvény megszervezésére került sor és a következő évben több mint száz művész utazott Hongkongba és Sencsenbe. Schiff András, Yuuko Shiokawa és Perényi Miklós koncertjeit ki kell emelni a rendezvények között. De Stein Aurél életéről és munkásságáról szóló kiállítása is megemlíthető a 36. Hongkongi Művészeti Fesztiválon.²²

2009-ben tartották meg az „*Extremely Hungary*” elnevezésű magyar kulturális évadot – több mint 120 program megszervezésével - New Yorkban és Washingtonban. Az évadnak két fő témája volt: az egyik a modernitás szerepe a világban és Magyarországon, a másik pedig a belpolitikai változások 20 évre visszatekintve Magyarországon és a régióban. A New York-i Magyar Kulturális Központ által megrendezett fesztivál programjait a legelőkelőbb helyszíneken tartották, mint például a Carnegie Hall New York-ban. De ugyanez mondható el Washington által biztosított helyszínekről is, mint például a National Gallery. Az évad 2009 januárjában indult egy koncertsorozattal New Yorkban, amely két hétig tartott, majd a „*Dunai Exodus*” című filmet vetítették le több alkalommal. Ősszel egy fotókiállítás tartottak, ahol a magyar női szociofotósok 1920-as és 30-as évekbeli fotóit állították ki. A programsorozat költségvetése 700 millió forint volt. A Magyar Kormányzat 20 millió forintos támogatást nyújtott és az egyéb szponzorok részéről 500 millió forintos bevétel érkezett a programsorozat megrendezéséhez.²³

---

²⁰ Nefmi.gov.hu: Magyar kulturális évad Németországban. Forrás:

<http://www.nefmi.gov.hu/kultura/2005/magyar-kulturalis-evad> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

²¹ Nefmi.gov.hu: Kínai kulturális évad lesz jövőre Magyarországon. Forrás:

<http://www.nefmi.gov.hu/nemzetkozi-kapcsolatok/hirek/kinai-kulturalis-evad> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

²² Nefmi.gov.hu: PROGRAMOK HONGKONGBAN. Forrás: <http://www.nefmi.gov.hu/nemzetkozi-kapcsolatok/program/program> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.

²³ Nefmi.gov.hu: Magyar kulturális évad New Yorkban és Washingtonban 2009-ben. Forrás:

<http://www.nefmi.gov.hu/miniszterium/2009/magyar-kulturalis-evad> Letöltés dátuma: 2020. 04. 23.

2013-ban került megrendezésre az olasz-magyar kulturális évad 8 olasz és 6 magyar városban.²⁴ Szintén a 2013-as év történéseinél kell megemlíteni, hogy Magyarország töltötte be a Közép-Európai Kezdeményezés elnökségét. 75 éve jelent meg Szerb Antal „*Utas és holdvilág*” című regénye, amely máig befolyásolja Olaszország megítélését a magyar nemzetről. A kezdeményezés célja az volt, hogy Magyarországon világosan lehessen látni Olaszország közép-európai szerepvállalását, míg Olaszországban tovább terjedjen a közép-európai gondolkodás. 2013-ban ünnepelték Giuseppe Verdi születésének 200. évfordulóját, így számos előadáson szólaltak meg az operaszerző művei, a Budapesti Tavasz Fesztiválon pedig fellépett például az *Il Giardino Armonico* is. A kulturális programok mellett ez az évad nagymértékben foglalkozott a tudomány, a technológia és az innováció területeivel is. Magyarország a zenén, a táncon és a színházi előadáson keresztül mutathatta be nemzeti kultúrájának sokszínűségét. Koncertet adott például a Roma Hungaricum Állami Művészegyüttes, megrendezésre került egy Ligeti-est és fellépett mások mellett a Nemzeti Színház és a Nemzeti Táncszínház is.²⁵

De talán a legnagyobb visszhangot a 2016-2017-ben megrendezett lengyel-magyar évad jelentette Magyarország számára, amelynek sikere köszönhető volt elsősorban a nemzetek között évtizedekre visszanyúló, kiegyensúlyozott diplomáciai kapcsolatnak. A kulturális évad 2016. május 19-től 2017. december 31-ig tartott, amely 77 települést, 550 különféle programot és több mint 1,5 millió látogatót foglalt magában. A programok közül szeretnék néhányat kiemelni, például megrendezésre került a Pannonica Fesztivál, a magyar festészet aranykora 1836-1936 kiállítás, Vágtázó Csodaszarvas koncert turné, a Magyarország 1956 kiállítás, az 1956-1986-os magyar-lengyel szolidaritás emlékművének felállítása Varsóban, a Fürdőélet kiállítás, a Magyar kavalkád fesztivál – ahol 49 zenekar, 89 koncert volt hallható Varsó óvárosában. Kiállításra került a „Magyar tekintet” című fotókiállítás a Varsói Nemzeti Múzeumban, amelyet Szijjártó Péter Külgazdasági és Külügyminiszter is megtekintett. Megrendezésre került még a Tudatos Magyar Divat divatbemutató Varsóban és Poznanban, a modernizmus Magyarországon 1900-1930 kiállítás a Varsói Királyi Vár Múzeumban, Megidézett Kárpátok fellépés a Magyar Állami Népi Együttes szereplésével, 15 irodalmi fesztivál és ezek mellett még rengeteg program.²⁶ A rendezvénysorozat által a rendszerváltás

---

²⁴ Színház.hu: Magyar-olasz kulturális évad 2013-ban. Forrás: https://szinhaz.hu/2012/12/08/magyar-olasz_kulturalis_evad_2013-ban Letöltés dátuma: 2020. 04. 23.

²⁵ Huszákné Vigh Gabriella: Magyar-olasz kulturális évad 2013-ban. Forrás: <http://orokvaros.network.hu/blog/roma-kozossegi-oldala-hirei/magyar-olasz-kulturalis-evad-2013-ban> Letöltés dátuma: 2020. 04. 23.

²⁶ Balassi Intézet: Lengyelországi Magyar Kulturális Évad 2016–2017 zárófilm. Forrás: https://www.youtube.com/watch?v=s3S_Tb7Mtig Letöltés dátuma: 2020. 04. 23.

óta felnőtt generáció is megismerhette a lengyel-magyar kulturális kapcsolatok sokszínűségét és a két nép közötti több évszázados összetartást, barátságot. Az évad célja emellett Magyarország gazdasági és turisztikai népszerűsítése is volt. A programsorozat 700 millió forintból valósult meg és nagy sikerrel ért véget.²⁷

---

²⁷ Turizmus.com: Több lengyel turistát hozhat a magyar kulturális évad. Forrás: <https://turizmus.com/desztinaciok/tobb-lengyel-turistat-hozhat-a-magyar-kulturalis-evad-1135861> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.

4. TUDOMÁNYOS, KULTURÁLIS ESEMÉNYSOROZATOK MEGSZERVEZÉSE A KORMÁNY DÖNTÉSE ALAPJÁN

A Keleti és Déli nyitás politikája a jelenlegi Kormány nagy vívmánya. Az EU-tagországokkal folytatott kereskedelmi tevékenység kiemelt jelentőségű Magyarország szempontjából, hiszen az előállított exporttermékek több mint háromnegyede nyugat felé irányul. A jelenlegi kormány fontosnak tartja az Európai Unióban elért eredményeink megtartását, de lényeges a világ más részei felé történő nyitás is, függetlenségünk megtartása mellett. A külgazdasági stratégia alapvető célja a magyar vállalatok térnyerése a keleti piac felé, azaz Kína, Oroszország és egyes FÁK országok, India, Távol- és Közép-Kelet, a Közel-Kelet, Afrika, valamint Dél-Amerika irányába. Továbbra is fenn kell tartani Németországgal való szoros együttműködést, mivel a hazai kis- és közepes vállalkozások termékei gyakran német árukban integrálódnak és így lehetséges a keleti piacra való bejutásuk.²⁸

2019. év bővelkedett tudományos, kulturális eseménysorozatokkal, amely mind protokolláris, mind biztonsági szempontból összetett és körültekintő munkát igényelt a szervezésben résztvevők részéről.

„A magyar-japán diplomáciai kapcsolatok felvételének 150. évfordulója, a magyar-dél-koreai diplomáciai kapcsolatok felvételének 30. évfordulója, a magyar-izraeli diplomáciai kapcsolatok újrafelvételének és a Budapest és Tel-Aviv közötti testvérvárosi megállapodás 30. évfordulója, továbbá a magyar-kínai diplomáciai kapcsolatok felvételének 70. évfordulója alkalmából kulturális programsorozatok kerültek megrendezésre 2019. évben.”²⁹

A 2018. december 27-én elfogadott, 1816/2018. számú kormányhatározat rendelkezett az alábbiakról:

- *„a Japánban és Dél-Koreában megrendezendő programokhoz 415 millió forint*
- *az Izraeli Magyar Kulturális Évadhoz 385 millió forint*
- *a Kínai Népköztársaságban megvalósítandó rendezvénysorozathoz 400 millió forint forrás biztosítását rendelte el.*

²⁸ Kkvhaz.hu: A keleti nyitás – a részletek. Forrás: <https://www.kkvhaz.hu/cikk/824-a-keleti-nyitas-%E2%80%93-a-reszletek> Letöltés dátuma: 2020. 05. 24.

²⁹ Kozlonyok.hu: Magyar közlöny 2018. évf. 213. szám. p. 221. A Kormány 1816/2018. (XII. 27.) Korm. határozata a 2019-es külföldi magyar kulturális évadok Dél-Koreában, Izraelben, Japánban, valamint a Kínai Népköztársaságban történő megrendezéséről és finanszírozásáról. Forrás: <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk18213.pdf> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

Emellett rendelkezett arról is, hogy az év végéig Tokióban és Szöulban Magyar Kulturális Intézet nyíljon.”³⁰

Az eseményekhez kapcsolódó beszerzések mentesültek az eszközbeszerzési tilalom alól, amely nagymértékben segítette a szervezőket.³¹

---

³⁰ Kozlonyok.hu: Magyar közlöny 2018. évf. 213. szám. p. 221. A Kormány 1816/2018. (XII. 27.) Korm. határozata a 2019-es külföldi magyar kulturális évadok Dél-Koreában, Izraelben, Japánban, valamint a Kínai Népköztársaságban történő megrendezéséről és finanszírozásáról. Forrás:

<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk18213.pdf> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

³¹ Kozlonyok.hu: Magyar közlöny 2018. évf. 213. szám. p. 221. A Kormány 1816/2018. (XII. 27.) Korm. határozata a 2019-es külföldi magyar kulturális évadok Dél-Koreában, Izraelben, Japánban, valamint a Kínai Népköztársaságban történő megrendezéséről és finanszírozásáról. Forrás:

<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk18213.pdf> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

5. 2019-BEN DÉL-KOREÁBAN, IZRAELBEN, JAPÁNBAN VALAMINT A KÍNAI NÉPKÖZTÁRSASÁGBAN MEGRENDEZETT MAGYAR KULTURÁLIS ÉVADOK ELEMZÉSE

Diplomatáknak minél szélesebb körben, egyúttal célirányosan kell érintkezni a képviseltek munkatársaival, üzleti partnerekkel, egyéb, számunkra fontos személlyel. A diplomatáknak elengedhetetlen, hogy jó benyomást tegyenek hivatalos/megfelelő megjelenéssel, udvariassággal. Fontos betartani a szinteket, de egy szinten belül minél szélesebb kapcsolatrendszert javasolt kialakítani. A rendezvény eszköz a diplomáciai munka segítéséhez.

Magas szintű magyar delegációk külföldi programjának és a külföldi delegációk magyarországi programjának szervezését jelentősen befolyásolja – álláspontom szerint - a fogadó ország és az érkező vendégek kulturális, vallási szokásai és a delegáció összetétele. A téma elemzéséhez úgy gondoltam az európai kultúrától eltérő országokat kell választani, hiszen a különbségek világitanak rá leginkább, hogy mennyire eltérő szervezési feladatokat igényel, amennyiben az érintettek politikai és kulturális beállítottsága nagymértékben eltér egymástól.

A 2019-es esztendőben a 1816/2018-as kormányhatározat alapján a Külgazdasági és Külügyminisztérium (továbbiakban: KKM) magyar kulturális évadokat szervezett Dél-Koreában, Izraelben, Japánban, valamint a Kínai Népköztársaságban. A diplomáciai évfordulókhoz is kötődő programsorozatokra a Kormány 1,2 milliárd forintot bocsátott a KKM rendelkezésére. Magyarország az évadok keretében megvalósult, közel félezer programmal, az azokról szóló híradásokkal a fogadó országok több millió állampolgárát szólította meg.³²

A KKM a 2019-ben zajlott évadokat rendkívül sikeresnek és egyben eredményesnek értékelte. Minden rendezvények előkészítése, lebonyolítása során kitűzött cél, hogy a hazánk számára kiemelkedően fontos országok polgárai megismerjék a kortárs és hagyományos kultúráink értékeit, és elősegítsék új kapcsolatok kialakulását. Az évadokkal törekedtek a kulturális és a gazdasági, illetve a klasszikus diplomácia közötti összhang erősítésére, ezáltal elősegítve a külpolitikai és külgazdasági célok megvalósítását is. A nagyszabású rendezvénysorozatoknak

---

³² Kozlonyok.hu: Magyar közlöny 2018. évf. 213. szám. p. 221. A Kormány 1816/2018. (XII. 27.) Korm. határozata a 2019-es külföldi magyar kulturális évadok Dél-Koreában, Izraelben, Japánban, valamint a Kínai Népköztársaságban történő megrendezéséről és finanszírozásáról. Forrás: <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk18213.pdf> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

köszönhetően sikerült elérni, hogy a fogadó országok megismerjék Magyarország „erősségeit”, erőforrásait és ezáltal egy pozitív képet kapjanak hazánkról. A 2019-ben szerzett tapasztalatok is azt bizonyítják, hogy a kulturális évadokra fordított kiadások hosszútávon sokszorosán megtérülnek.

A nagyszabású kulturális bemutatkozások megrendezésének különböző, a diplomáciai kapcsolatok szempontjából kiemelkedő évfordulók adták az aktualitását.

2019-ben volt a 30. évfordulója „a csodák évének”, 1989-nek, amely a történelem egyik legfontosabb fordulópontjának számít. A rendszerváltó Magyarország abban az évben vette fel a diplomáciai kapcsolatokat a Koreai Köztársasággal. Szintén akkor újította fel kapcsolatait Izraellel, illetve Budapest és Tel-Aviv partnerségi, testvérvárosi meg-állapodást kötött egymással. 2019-ben szintén kerek – a 70. – évfordulóját ünnepeltük annak is, hogy a Kínai Népköztársasággal diplomáciai kapcsolatot létesített hazánk. Japánnal pedig másfél évszázada, 1869-ben – még az az Osztrák–Magyar Monarchia idején – létesítettünk először diplomáciai kapcsolatot az országaink közötti kereskedelmi és hajózási szerződés értelmében.

A fent felsorolt államok régóta kiemelten fontos partnereink, és a magyar külpolitika keleti és déli nyitása csak tovább növelte a hozzájuk fűződő kapcsolataink jelentőségét. A jeles diplomáciai évfordulók megteremtették a keretet ahhoz, hogy – a gazdasági és a politikai területen túllépve – a korábbinál összehasonlíthatatlanul jelentősebb rendezvénysorozattal bemutassuk a sokszínű magyar kultúra értékeit is.

2019-ben a fent említett négy országban megvalósult rendezvénysorozatok alkalmával nem csak az értékek és eredmények bemutatása a fontos, hanem figyelmet kell fordítani arra is, hogy az eltérő kultúrával rendelkező országokban milyen módon közvetítsük értékeinket, hiszen ennek függvényében alakulhat ki az államok közötti hosszú távú „barátság”.

A programlisták összeállításánál a szervezők igyekeztek figyelembe venni, hogy a fogadó országokban a magyar kultúra mely műfaja iránt érdeklődnek, vagyis a jazz, szimfonikus koncert, néptánc, fotókiállítás vagy iparművészet a közkedvelt az adott országban. A megvalósított programok listájának összeállításában a külképviseletek, KKM Kulturális Diplomáciáért Felelős Helyettes Államtitkárság és a magyar kultúra legfontosabb intézményei (MMA, Magyar Állami Opera-ház, Magyar Nemzeti Filharmonikusok, NMHH, MANE, MANK, stb.) közreműködtek.

A kulturális évadok nem csak a kultúráról vagy a külpolitikai – gazdaságpolitikai céljaink eléréséről szólnak: az évadok a magyar kultúra hírnevének öregbítése mellett lehetőséget

kínáltak és kínálnak kulturális, politikai, gazdasági, turisztikai, sportdiplomáciai kapcsolataink gyarapítására és jó esetben hosszú távú partnerségek kialakítására is. Ha mind a két fél szempontjából sikeresek az évadok, abban az esetben a rendezvények lebonyolításának időszaka alatt több – gazdaságot, oktatást, orvostudományt, beruházást érintő – együttműködési megállapodást tudnak kötni az államok, amely hosszú távú pozitív elkötelezettséget jelent.

Az alábbiakban igyekszem bepillantást nyújtani az egyes országokban megvalósult programsorozatokba, egyes tendenciák, illetve rendezvények kiemelésével.

5.1.Dél-Korea

A magyar – dél-koreai kapcsolat szempontjából elsődlegesen meg kell említeni, hogy hazánk volt az első állam az egykori keleti blokkban, amely 1989. február 01-jén diplomáciai kapcsolatot létesített a Koreai Köztársasággal. Ezzel megteremtve azt az utat, amely segítette, hogy 2018-ra országunk 22. legnagyobb kereskedelmi partnerévé váljon.

A kapcsolat további erősítését tűzte ki célul a magyar kormány, amikor a kulturális évad megszervezéséről döntött Dél-Koreában.

Az eltérő társadalmi berendezkedés ellenére a fogadó ország rendkívül nyitott volt a többféle műfaj, mint a film- és bábművészet, a magyar tánc vagy a magyar irodalom befogadására is.

A koreai–magyar együttműködésben megvalósuló koncerteket talán az tette a legvonzóbbá, hogy a magyar zenészek együtt zenélhettek koreai kollégáikkal.

Az évad első rendezvényeként nagy sikerrel került bemutatásra a Magyar Állami Operaház és a Daegui Operaház közös produkciójában Erkel Ferenc „*Bánk bán*” című operája, amellyel egyben a Magyar Kultúra Napja előtt is tisztelegtünk (1. Melléklet, 2. Melléklet, 3. Melléklet).³³

A Koreai Szimfonikus Zenekar emlékévé nyitóhangversenye Berkes Kálmán, a Győri Filharmonikus Zenekar karmesterének vezényletével és Baráti Kristóf hegedűművész fellépésével kezdődött meg, amely a Seoul Art Centerben került megrendezésre (4. Melléklet).³⁴

---

³³ Ókovács Szilveszter: Koreai öröm, avagy Bánk bán Ázsiában. Forrás:

<https://www.origo.hu/kultura/20190204-koreai-orom-avagy-bank-ban-azsiaban-okovacs-szerint-az-opera.html>

Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

³⁴ Zene-kar.hu: Kelet-ázsiai turnéra indult a Győri Filharmonikus Zenekar. Forrás: [https://zene-](https://zene-kar.hu/2019/10/08/kelet-azsiai-turnera-indult-a-gyori-filharmonikus-zenekar/)

[kar.hu/2019/10/08/kelet-azsiai-turnera-indult-a-gyori-filharmonikus-zenekar/](https://zene-kar.hu/2019/10/08/kelet-azsiai-turnera-indult-a-gyori-filharmonikus-zenekar/) Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

Sajnos emberi életet követelő tragédia szakította félbe a rendezvénysorozatot. A Viking Sigyn nevű szállodahajó ütközése a Hableány elnevezésű sétahajóval 25 dél-koreai turista életét követelte. „*A Hableány pár másodperc alatt elsüllyedt, mind a 35 emberrel a fedélzetén. A katasztrófa után hét dél-koreai turistát sikerült élve kimenteni a vízből. További huszonöt dél-koreait és a hajó két fős magyar személyzetét holtan találták meg, többen is a roncsban ragadtak.*”³⁵ A dél-koreai magyar kulturális rendezvénysorozatra is hatással volt a Hableány sétahajó május 29-ei tragédiája. Így koreai a KORAIL állami vasúttársaság visszahívta a vasúti fedélzeti magazin (KTX Magazin) júniusi számát, amelyben nagykövetségünk közreműködésével készült 15 oldalas ország promóciós anyagot kívánt Magyarország megjelentetni, illetve lemondták a MÁV Szimfonikus Zenekar és a KORAIL Symphony Orchestra 2019. június 22-re tervezett közös ünnepi koncertjét is. Az áldozatok felkutatása érdekében tett magyar erőfeszítések és a kormányzat által tanúsított, együttérzést tükröző nyilatkozatok segítettek abban, hogy néhány hét elteltével a tragédia ellenére folytatni tudták a rendezvények bemutatását.

Az évad egyik legjelentősebb projektjének számított, hogy Magyarország díszvendégként jelent meg a Szöuli Nemzetközi Könyvvásáron 2019. június 19-23-a közötti időszakban. A KKM támogatásával öt szerző – Marék Veronika, Lackfi János, Gárdos Péter, Oravecz Imre és Dániel András -, valamint 5 könyvkiadó utazott ki Szöulba, a díszvendégség alkalmából 6 könyv jelent meg koreai nyelven. A dél-koreai sajtó kiemelten számolt be a magyar díszvendégségről (5. Melléklet).³⁶

Az idén 75 éves Budapest Bábszínház első koreai vendégszereplésére is sor került a kulturális évad keretében. A júliusi Vizes Világbajnokság idején összesen három alkalommal adták elő a Lázár Ervin: A Hétfejű Tündér c. meséje alapján készült bábjátékot a gwangju Asia Culture Centerben (6. Melléklet).³⁷

Szeptemberben megtartotta első nagyszabású ünnepi összejövetelét az emlékév időszakában megalakult Koreai- Magyar Baráti Társaság, amelyen a békéscsabai Ballasi Táncegyüttes lépett fel. A két ország diplomáciai kapcsolatfelvételének 30. évfordulója alkalmából a szervezet

---

³⁵ MTI: Dunai hajóbaleset: tradicionális felvonulással búcsúztak az áldozatoktól. Forrás: <https://www.origo.hu/itthon/20191007-tradicionalis-delkoreai-felvonulással-es-az-erre-az-alkalomra-irt-koreai-zenemovel-a-rekviemmel.html> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

³⁶ Sibf.or.kr: Seoul International Book Fair. Forrás: <https://sibf.or.kr/en/hungary-the-guest-of-honor/?fbclid=IwAR2CSVhG2OQTOiJEX21sFVDvZjotKGX5xv7y7KyNOPmt4UOxN8Vx55tmUa4> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

³⁷ Kormany.hu: Magyarország a díszvendége a ma nyíló Szöuli Könyvvásárnak. Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgasztasi-es-kulugyminiszterium/tajekoztatasert-es-magyarorszag-nemzetkozi-megjeleneseert-felelos-allamtitkar/hirek/magyarorszag-a-diszvendege-a-ma-nyilo-szouli-konyvvasar-nak> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

létrehozását Park Chul-un volt sport- és ifjúságügyi miniszter kezdeményezte, amelynek az elnöke Roh Jae-hun lett.

Szeptember végén zajlott le a „Zandari Festa” elnevezésű esemény, ahol a megnyitó napon „HOTS Hungarian Night” címmel könnyűzenei magyar estre került sor.

Október 1-jén fotókiállítás nyílt a Szöuli Történeti Múzeumban, Bozóky Dezső osztrák-magyar hajóorvosnak a Koreai félszigetről készült archív fotóiból.

A nagykövetség közreműködésének köszönhetően a Győri Filharmonikus Zenekar koncertje nyitotta meg a nívós Szöuli Nemzetközi Zenei Fesztivált (SIMF) a magyar-koreai emlékv alkalmából.

A Magyar Művészeti Akadémia 2019. ősszel a Cshongdzsui Kézműves Biennálé díszvendégeként a „Kéz, ami összeköt” című kiállítással mutatkozott be. Ez a kiemelkedő magyar iparművészek és kézművesek műveiből összeállított tárlat volt a Szöuli Magyar Kulturális Intézet 2019. december 12-i megnyitójának egyik kísérő programja is (7. Melléklet, 8. Melléklet).

Az évad zárásaként Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter 2019. december 12-én megnyitotta a Szöuli Magyar Kulturális Intézetet (9. Melléklet).³⁸ Az intézet a Szöul belvárosában – UNESCO Ház 8. emeletén – található és az elhelyezkedés előnye, hogy tömegközlekedéssel kiválóan megközelíthető. A Magyar Kulturális Intézet megnyitójának másik kísérő rendezvénye az „1. Szöuli Magyar Film Nap” volt, melyet a myeongdong-i CGV moziban tartottak.

Szijjártó Péter látogatásának és az évad megrendezésének egyik legnagyobb eredménye, hogy megállapodás született a Dankook Egyetemmel, amely alapján 2020. március hónaptól egy magyar vendégoktató kezdheti meg a tevékenységét.³⁹

5.2. Izrael

Az Izraeli Magyar Kulturális Évad programsorozatát 2018. július hónapban Orbán Viktor miniszterelnök jelentette be izraeli látogatása alkalmával, kiemelve, hogy a fesztivál Magyarország ajándéka az izraeli – magyar diplomáciai kapcsolatok újrafelvételének 30.

---

³⁸ Kormany.hu: Magyar Kulturális Intézet nyílt Szöulban. Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgzdasagi-es-kulugymiszterium/hirek/magyar-kulturalis-intezet-nyilt-szoulban> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

³⁹ Kki.hu: A magyar–dél-koreai kapcsolatok 30 éve. Forrás: <https://kki.hu/a-magyar%E2%88%92del-koreai-kapcsolatok-30-eve/> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.

évfordulója tiszteletére. Az évadot Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter 2019. március 19-én nyitotta meg Tel-Aviv városában.

Az Izraeli Magyar Kulturális Évad 2019. március 15. és október 23. között adott ízelítőt a magyar kultúra sokszínűségéből.

Magyarországot és Izrael Államot mély alapokon nyugvó kapcsolatok fűzik össze. A magyar származású zsidóság kiemelkedő szerepet töltött be az Izrael Állam megalapítása érdekében, majd az államépítésben. Diplomáciai kapcsolataink 1989. szeptember 18-i újrafelvételét követően Izrael és Magyarország között szoros együttműködés épült ki. Napjainkra Izrael a közel-keleti térség első számú partnerévé vált Magyarország számára. Továbbá meg kell említeni, hogy Budapest testvérvárosi kapcsolatot is ápol Tel-Aviv várossal, amely lehetőséget biztosít a fiatal generáció számára is a több évtizedes hagyomány, történelem valóságghú megismeréséhez. Mint azt már leírtam az évadok megrendezésének elsődleges célja, hogy a kulturális diplomácia eszközeivel tovább erősítsük azokat a szerteágazó és erős kötődéseket, amelyek nemcsak a két ország kormánya, hanem a népei között is léteznek.

A programsorozat révén a szervezésben részt vevő személyek igyekeztek megszólítani a Magyarországot már ismerő, illetve országunkkal először - a fesztivál kapcsán - találkozó izraelieket, fiatalokat és idősebbeket egyaránt.

A rendezvénysorozat érdekessége és sikerének záloga volt, hogy a programsorozat elemei egyfelől nagy hagyományú, magas presztízsű fesztiválok programjában kaptak helyet, másfelől olyan helyi intézmények és művészeti producerek kapcsolódtak társszervezőként és finanszírozóként, akik közreműködése biztosította, hogy minden érdeklődő részt vehessen kulturális értékeink bemutatásában.

A kulturális évad március 11-én kezdődött meg a budapesti Magyar Állami Operettszínház Operettgála előadásával, ami a műfaj egyik legfontosabb európai műhelye, hiszen Bécs és Budapest számít az operett szülőhazájának (10. Melléklet).

Nagyfokú körültekintést igényelt a rendezvény megszervezése, hiszen Izraelben az étkezési szokásoknál - különösen az ortodox zsidók körében - szigorú előírásokat kell követni. A szervezők megítélése szerint bár a tradicionális magyar ételek íz világban jelentősen különböznek, ennek ellenére hatalmas sikerrel fogadták Tel-Aviv polgárai a magyar konyha ételeit és a hungaricumokat (11. Melléklet).

Kortárs magyar képzőművészeti kiállítás nyílt „Magyarország a fókuszban” címmel a Fresh Paint vásáron az Art Market Budapest szervezésében (12. Melléklet).

Júniusban több nagyszabású rendezvényre is sor került, a Budapest Swing Jazz Steps Band koncertet adott a New Orleans Swing Festival-on (13. Melléklet), majd a Nemzeti Színház fellépett a „Woyzeck” című előadásával a Gesher Theatre-ban (14. Melléklet).

A Magyar Állami Operaház Káel Csaba rendezésében bemutatta a „Sába királynője” című operaelőadását, amelyre több mint 1300-an voltak kíváncsiak az Izraeli Operaházban. Az izraeli média élénk érdeklődéssel kísérte a magyar származású zsidó szerző, Goldmark Károly klasszikus operájának „hazaérkezését”, a Salamon király és Sába királynőjének biblikus történetét megelevenítő izraeli bemutató szimbolikus jelentősége vitathatatlan volt (15. Melléklet, 16. Melléklet).

Győri Balett „Ravel-Liszt-Wagner est” című előadásával kápráztatta el három egymást követő alkalommal a nézőket Jeruzsálemben, Tel-Aviv-ban és Herzliya városában (17. Melléklet, 18. Melléklet). Páratlan sikerrel, öt teltházas produkcióval futott a Recirquel társulat „Meztelen Bohóc” című előadása a Herzliyai Színházban (19. Melléklet), továbbá szintén nagy sikert aratott a Budapesti Operettszínház „Menyasszonytánc” című előadása (20. Melléklet). Az Izraeli Operaházban bemutatott darab mindkét előadására szinte minden jegy elfogyott, köszönhetően a Kárpátaljai Zsidók Világszervezetének is, amelynek tagjai évek óta várták a Menyasszonytánc izraeli bemutatóját. A Magyar Állami Népi Együttes a „Liszt-mozaikok” című előadással kápráztatta el a nézőket, amelyet a karmieli táncfesztivál tűzte műsorára (21. Melléklet).

A 30 éve szabadon emlékévhöz is kapcsolódóan nagyszabású rendezvénysorozatra került sor október második felében Tel-Aviv népszerű kikötői rendezvény központjában, a Port Namal területén, mely a Magyar Napok elnevezést kapta. Fellépett a Bohemian Betyars, Bársony Bálint és az Infusion Trio (22. Melléklet). A cirkuszművészek, táncosok, zenészek mutatták be a „Szabadság finom érintése” című látványos művészeti produkciót a Magyar Cirkusz és Varieté szervezésében. A programok között szerepelt Rubik-kocka bemutató, táncház, diszkó, tombola, kvíz és számos gyerekprogram is. Komplex turisztikai kínálattal mutatkozott be Budapest Főváros, képviseltették magukat magyarországi zsidó szervezetek, és sor került egyetemi kerekasztal-beszélgetésre, valamint filmvetítésekre is.

A Magyar Napok rendezvényeit támogatta a Budapest Főváros Turisztikai és Fesztivál Központ, az Agrármarketing Centrum és a Nemzeti Kulturális Alap is. A programsorozatnak 2019. október 10. és 26. között a Magyar Művészeti Akadémia kiállítása és a Capa Központ „Capa in Israel” című, Robert Capának az újonnan megalakult zsidó állam első éveiben készült fotóiból összeállított lightbox installációs technikájú kiállítása adott méltó keretet.

Az évad záró rendezvényére nemzeti ünnepünkhöz kapcsolódóan, október 23-án a Jeruzsálemi Színházban került sor. Rost Andrea operaénekes és vendégei vettek részt a magyar-izraeli együttműködésben megvalósult záró koncerten, amelyen híres Mozart operaáriák és Lukács Miklós Trió közreműködésével a „Songs of the Souls” című zenei mű csendült fel (23. Melléklet).⁴⁰

Miután közvetlenül is részese voltam az események egy részének, véleményem szerint az izraeli programsorozat sikeréhez nagyban hozzájárult, hogy a külképviselet együttműködött a helyi viszonyokat jól ismerő rendezvényszervező céggel és kommunikációs ügynökségekkel. A külképviselet az évad népszerűsítése érdekében honlapot működtetett, továbbá aktív volt a közösségi médiában, és számos video anyagot is készített.⁴¹

5.3.Japán

Hazánk 150 éve, 1869-ben, az Osztrák–Magyar Monarchia idején létesített először diplomáciai kapcsolatot Japánnal a két ország közötti kereskedelmi és hajózási szerződés formájában. A kapcsolatok fontosságát jelzi, hogy az ázsiai országok közül Japánból érkezik a legtöbb beruházás.

A tokiói nagykövetség adatai szerint 2019. év végéig az emlékévhöz kapcsolódóan 186 kulturális, tudományos és gazdasági témájú rendezvényre került sor. Ezek között voltak a nagykövetség által szervezett, a kormányhatározat által biztosított költségvetéséből megvalósított, valamint külső szervezők segítségével lebonyolított – közös emlékévké logót viselő - programok. A tervezett rendezvények jelentős száma valósult meg magyar-japán koprodukcióban. Számos esetben a fogadó fél előadó- vagy kiállító terem biztosításával járult hozzá emlékévi előadások megvalósításához.

További jellegzetessége volt a rendezvénysorozatnak a műfaji sokszínűség (tradicionális és kortárs komolyzene, operett, fotó, film, színház, szépirodalom, képzőművészet, fényfestés), valamint a magyar és a japán művészeti ágak együttes felhasználása (magyar tervező által készített kokesi-babák vagy japán zenész előadásában, magyar népi hangszerekkel adott koncert).

---

⁴⁰ Izraelinfo.com: Kulturális évad nem csak a magyar ajkú izraelieknek. Forrás: <https://izraelinfo.com/2019/04/02/kulturalis-evad-nem-csak-a-magyar-ajku-izraelieknek/> Letöltés dátuma: 2020. 05. 20.

⁴¹ Hungary-israel.co.il: A magyar kultúra éve Izraelben 2019. Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

Az emlékév programjai között a modern kor eszközeit is felhasználták a szervezők, például Nagano megyében található buddhista templom díszkivilágításban pompázott.

Május számos eseménnyel bővelkedett, mint például a MÁV Szimfonikus zenekar nagyszabású, ünnepi koncertet tartott - Tokió legjelentősebb koncerttermében - a Suntory Hallban, Kobajasi Kenicsiró vezényletével (24. Melléklet). A híres karmester az emlékév tiszteletére és Orbán Viktor miniszterelnök felkérésére zeneművet komponált, melynek bemutatójára Budapesten 2019. május 16-án a MÜPA-ban, Tokióban pedig a fentebb említett koncerten került sor. A zenemű címe: A két haza 150 éve. A japán médiában különösen nagy publicitást kapott, hogy május 21.-én a tokiói koncerten megjelent Akishino koronaherceg, Kiko koronahercegné és két lányuk, akik közül Kako hercegnő 2019. szeptemberben Magyarországra látogatott az emlékév alkalmából.

Talán szokatlanak tűnő, de a mai kor elvárásaihoz igazodott, hogy 2019. májusban Schöberl Márton kulturális diplomáciáért felelős helyettes államtitkár egy magyar hungaricumot jelképező herendi szumó-kupát adott át a szumó-bajnokság győztesének (25. Melléklet). A kerek évforduló megünneplése nemcsak a kétoldalú viszony erősítésére, hanem – a szintén 150 éves évfordulót ünneplő – Ausztriával való együttes megjelenésre is alkalmat biztosított: a tokiói Osztrák Nagykövetséggel tartott közös megemlékezés mellett megrendezésre került egy Osztrák-Magyar Filmhét is.

A diplomáciai kapcsolatok felvételének 150 éves évfordulójának alkalmából a Magyar Posta és a Japán Posta egy közös emlékbélyeget bocsátott ki. A bélyeget október 15-én egyszerre hozták forgalomba, illetve adták ki különleges, gyűjtőknek szánt kiadásban is (26. Melléklet).

Az októberi ünnepi megemlékezés-sorozat részeként a Győri Filharmonikusok is Japánban koncerteztek. A Zenekar több regionális fesztiválon is részt vett, turnéját a tokiói Muszasino Zeneakadémián zárta Japán legrégebbi koncerttermében, a Beethoven Teremben. Erre a különleges alkalomra a győri együttes a japán Muszasino Zeneakadémia Szimfonikus Zenekarának tagjaival egészült ki.

A kulturális évad egyik legfontosabb eseménye a Szépművészeti Múzeum és a Nemzeti Galéria kincseinek kiállítása Tokióban, a National Art Centerben, amely a japán Nikkei Inc. együttműködésével szerveződött (27. Melléklet). A kiállítást 2019. december 5-én Orbán Viktor miniszterelnök nyitotta meg és 2020. márciusig volt látogatható.

Az évad zárásaként került sor december 6-án Tokióban a Magyar Kulturális Intézet megnyitására (28. Melléklet). Az intézetet Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter avatta fel. A Tokió egyik elegáns negyedében működő intézmény képviseli majd a magyar kultúrát és prezentálja kulturális értékeinket a Felkelő Nap országában.

Az emlékévi rendezvények célja volt továbbá a gazdasági kapcsolatok további élénkítése, mivel hazánk kiemelt érdeke a további japán befektetések elősegítése, valamint a távol-keleti országba irányuló export bővítése is. Ebben, első sorban a Magyarországon jelen lévő vállalatok támogatására számíthattunk, így pl. az autógyártó Suzuki Motors, a Magyar Suzuki anyavállalata szponzorációja mellett valósulhatott meg a Szépművészeti Múzeum decemberi kiállítása, de a magyar tudományról és innovációról szóló kiállítást és az ehhez kapcsolódó tudományos konferenciát szintén számos japán vállalat támogatásával sikerült megrendezni.⁴² Az emlékévi kommunikációjára a külképviselet nagy hangsúlyt fektetett, ezért rendszeresen kiadott a programokról digitális hírleveleket, valamint emlékévi honlapot működtetett. A Magyarországgal kapcsolatos ismeretek közlésére 2019. augusztusában Twitter fiókot is indított, a meglévő Facebook fiók mellé. Twitteren 2019. augusztus 7. és december 19. között 207 üzenetet tettek közzé.⁴³

5.4. Kína

Magyarország a legelső között ismerte el a Kínai Népköztársaságot és 1949. október 6-án, a megalakulását követő ötödik napon diplomáciai kapcsolatot létesített vele. 2019-ben így a kapcsolatok felvételének 70. évfordulóját ünnepeltük. Az együttműködés Magyarország elemi érdeke, hiszen Kína – Amerika mellett – jelenleg a globális világgazdaság vezető hatalma.

Ki kell emelni, hogy elsősorban a Kínában működő négy külképviselet – a Pekingi Magyar Nagykövetség és az annak irányítása alatt működő Pekingi Magyar Kulturális Intézet (PMKI), valamint Csungkingban, a Hongkongban és a Sanghajban lévő főkonzulátusok – szervezésének köszönhető a 70. évforduló sikeres lebonyolítása.

Törekedtek olyan programok megvalósítására, amelyek méltón szimbolizálják a kétoldalú kapcsolatok hét évtizedes fejlődését, egyben kifejezik a két nemzet közös jövője iránti igényt és a közös törekvéseket. Az emlékévi rendezvények kitűnő alkalmat teremtettek annak kifejezésére is, hogy az elkövetkezendő 70 évben is közös erővel kell építeni a két ország jövőjét és közös érdek a gazdasági sikerek elérése érdekében a kölcsönös segítségnyújtás.

---

⁴² Tdf.kormany.hu: 150 Years of Hungary-Japan Industrial Relations szeminárium Tokióban. Forrás: <https://tdf.kormany.hu/150-years-of-hungary-japan-industrial-relations-szeminarium-tokioiban> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.

⁴³ Hu.emb-japan.go.jp: A japán-magyar diplomáciai kapcsolatok felvételének 150. évfordulója. Hivatalos naptár. Forrás: <https://www.hu.emb-japan.go.jp/files/000532525.pdf> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

Minden szervező részéről nehéz feladat a kulturális és gazdasági témák összhangjának megteremtése, azonban a média és fogadó fél is rendkívül sikeresnek ítélte a rendezvénysorozatot. A nagyszabású kulturális események mellett a Pekingi Magyar Nagykövetség megszervezte az első Kínai- Magyar Vízipari Fórumot, de díszvendégként vettünk részt a Nyugat-Kínai Nemzetközi Befektetési és Kereskedelmi Kiállításon is. A China Hi-Tech Fair (CHTF) innovációs és technológiai kiállításon, valamint Sencsenben és a Sanghajban megrendezett China International Import Expo-n is lehetősége volt hazánknak kulturális programokkal fellépni.

A pekingi Magyar Kulturális Intézet több nagyszabású programsorozatot indított a kulturális évadban: versenyt hirdettek a Kínában magyarul tanulók, illetve a Magyarországon kínaiul tanulók körében, akiknek minden hónapban az elmúlt 70 év magyar-kínai kapcsolatok történetét kellett feldolgozniuk újszerű, kreatív módon. A „*Kulturbazárok*” programsorozat három fő állomása a Majális, a Szüret és az Advent volt, amelyhez színes, zenés-táncos rendezvények, illetve szakmai tárgyalások is kapcsolódtak. A megvalósult gasztronómiai és kulturális programok közül ki kell emelni azt a hatnapos mesterszakács kurzust, amelynek keretében 44 kínai szakács ismerkedhetett meg a magyar konyhával, illetve sajátíthatta el 12 magyar étel elkészítését. A kulturális programok mellett nagy szerepet kapott a magyar termékek promóciója, illetve lehetséges együttműködések kiépítése.

A PMKI szervezésében valósult meg Kína négy városában – Pekingben, Shenzenben, Zhaotongban és Chengduban – az „*Innováció a művészetben*” elnevezésű kiállítás sorozat. A két-és háromdimenziós kreációkat, üvegszobrokat, interaktív festményeket bemutató kiállítás lehetőséget adott a látogatóknak az alkotási folyamatba való bekapcsolódásra. A 70. évfordulónak állított emléket Sárly Bánk neves magyar kortárs zeneszerző műve is. Az alkotás iránti elismerést talán az mutatja a legjobban, hogy a művet - Kína legnevesebb kortárs zenekara - a Tiltott Város Kamarazenekar Budapesten és Pekingben is bemutatta. A tanulmány során egyre inkább meggyőződésem arról, hogy a kulturális évadok milyen fontos szerepet játszanak olyan együttműködési megállapodások megkötésében, amelyek hosszú távon befolyásolják az országok fejlődését. Kínában megrendezett évad alkalmával megvalósult egy szakképzési együttműködés is, hiszen a Békéscsabai Szakképzési Centrum több szakmában tartott továbbképzést a PMKI kínai partner-intézményeinél.

A PMKI rendezvényeiről a kínai sajtó gyakran és részletesen tudósított, valamint a programokról szóló hírek is több millió kínai állampolgárhoz jutottak el.

Csungkingban a kulturális évad által biztosított források az eddigi leggazdagabb magyar programsorozat megvalósítását tették lehetővé. Összesen 33 kulturális, 1 sportdiplomáciai és 1

külgazdasági program került megrendezésre 5 városban, 3 tartományban. (képkiállítások, néptánc-bemutatók, filmhét, fényfestés, kajak-kenu verseny, stb.) Petőfi Sándor és Szendrey Júlia emlékhely felavatására is sor került, amely az évad egyik legjelentősebb eseményének számított (29. Melléklet). Magyarország által a városnak adományozott szobor mellett a költő és hitvese életét bemutató online-felületet is létrehoztak, valamint az ide látogató szerelmesek részére kialakítottak egy lakatfalat, amelyre az összetartozást jelképező lakat helyezhető el.

Az évad idején Csungking 9 felhőkarcolója és a Nagyszínház épülete kapott magyarságot jelképező, modern technikával létrehozott díszkivilágítást. Ugyancsak a tavalyi évben Magyarország díszvendégként vett részt a 2. Nyugat Kínai Nemzetközi Befektetési és Kereskedelmi Kiállításon, a vásáron megközelítőleg 50 magyar vállalat képviseltette magát. A díszvendégség a sport-diplomáciai kapcsolatnak köszönhető, hiszen a kiállítás során bejelentették a magyar-kínai kajak-kenu együttműködés keretei között megszervezett kajak-kenu gyerektábort, valamint a régióban először széles körben sikerült népszerűsíteni a magyar Teqball sportágat.

Hongkongi főkonzulátus újrainyítása óta minden eddiginél hangsúlyosabb magyar megjelenés volt – a kulturális évad keretében – Makaón. A makaói magyar kulturális programsorozat kiemelt rendezvénye Péreli Zsuzsa Kossuth díjas gobelinművész kiállítása volt, amelyet a külképviselet megbízásából a KOGART valósított meg. Az első alkalommal megrendezett Art Macao – In-ternational Art Festival keretében hazánk kiemelkedő helyen szerepelt ezzel a kiállítással. Ugyancsak nagy visszhangja volt Bozóky Dezső osztrák-magyar hajóorvos 110 évvel ezelőtt készült, kézzel festett fotóiból összeállított kiállításnak, amelyet Hongkongban és Makaón is bemutattak. Fellépett továbbá a régióban Hegedűs Endre zongoraművész, a Jászság Népi Együttes, valamint a Mangorise együttes is.

Sanghajban a főkonzulátus ünnepi programsorozatának keretében összesen 17 jelentősebb kulturális és tudománydiplomáciai projekt került megrendezésre Sanghajban, illetve a konzuli kerület más nagyvárosaiban. A kiemelt programok közé tartozott a IV. Magyar kultúra napi újévi koncert a MusiColore Énekegyüttes vendégszereplésével, a Hudec László tervezte Moore Emléktemplomban. Meg kell említeni továbbá a kulturális és gasztronómiai fesztivált a Kelet Gyöngye Tv-toronyban. Ugyancsak nagy sikert aratott a Hangzhou-ban megrendezett, nagyszabású Budapest FEST magyar kulturális fesztivál, amelyet 16 magyar művész és sportoló közreműködésével rendeztek meg. Hudec László után egy további magyar építész, Gonda Károly sanghaji munkásságának is emléket állított a kulturális évad idején a külképviselet. A Magyar Építőművészek Szövetsége szakmai együttműködésével reprezentatív

albumot jelentetett meg Gonda – Sanghaj ultramodern magyar építésze címmel, amelyet novemberben mutattak be.

Négy kortárs magyar képzőművész munkássága volt látható a Duolun Modern Művészeti Múzeumban, „*Amikor a művészet életre kel*” címmel. Ugyancsak a kulturális évadhoz kapcsolódott az ünnepi bélyegív prezentációja, amellyel a Magyar Posta három kiemelkedő sanghaji magyarnak – Hudec Lászlónak, Komor Pálnak és Gonda Károlynak – állított emléket. Az évad időszakában a Nemzeti Filharmonikusok és a Fricska táncegyüttes is elkápráztatta a rendezvényeken résztvevőket. Magyarországon a MÜPA-ban 2019. szeptember 10-én került megrendezésre a magyar–kínai ünnepi gálaest, amelyet Magyar Levente miniszterhelyettes úr nyitott meg (30. Melléklet). Erre az alkalomra és a Külgazdasági és Külügyminisztérium megrendelésére készített a Feelusion látványos, színes színpadi showt. A gálaest keretében a kínai kultúrát egy Kínából érkező táncsoport képviselte. Ugyancsak az évadhoz kapcsolódva lépett fel Budapesten a pekingi Tiltott Város Kamarazenekar.

A Külügyi és Külgazdasági Intézet – a Kínai Társadalomtudományi Akadémia (CASS) budapesti Kína- KKE Intézetével együttműködve – az elmúlt 70 év kínai-magyar kapcsolatait bemutató diplomáciai, társadalomtudományi konferenciát rendezett, és tanulmánykötetet jelentetett meg. A kötetet Magyarországon és Kínában is kiadták, erősítve ezzel a két ország tudományos műhelyeinek az együttműködését.⁴⁴

5.5.Összegzés, tapasztalatok

A külföldi magyar kulturális évadok a magyar állam legnagyobb kulturális diplomáciai programjai. Mind 2019-ben, mind a korábbi években megrendezett kulturális rendezvénysorozatok (évadok, emlékévek, magyar kulturális hetek, hónapok) azt bizonyítják, hogy nem csak kulturális szempontból bírnak kiemelkedő jelentőséggel. Érzékelhetően segítik a magyar külpolitikai és külgazdasági célok érvényre juttatását is. Egy kulturális évad felkelti az érdeklődést hazánk iránt, a megvalósuló kulturális programok Magyarország legszerethetőbb arcát, a világszínvonalú magyar kultúrát tárják a nézőközönség elé. Ezt erősítették meg a 2019-ben zajlott külföldi magyar évadok is.

---

⁴⁴ Kki.hu: 70 év diplomáciai kapcsolatai Kína és Magyarország között – konferencia a KKI-ben. Forrás: <https://kki.hu/70-ev-diplomaciai-kapcsolatai-kina-es-magyarorszag-kozott-konferencia-a-kki-ben/> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.

A 2019-ben zajlott program sorozatokat a magyar és a fogadó fél is rendkívül sikeresnek és egyben eredményesnek értékelte. Az volt a célunk, hogy a hazánk számára kiemelkedően fontos országokban megismertessük, akik már ismerték, azokhoz pedig közelebb hozzuk a kortárs és tradicionális kultúránk értékeit, új kapcsolatok kialakulását, a régiek elmélyítését pedig segítsük. Az emlékévi rendezvényekkel törekedtünk a gazdasági kapcsolatok lehetőség szerinti élénkítésére is, mivel hazánk kiemelt érdeke a további befektetések elősegítése, valamint a fogadó országba irányuló kivitel bővítése is. Ennek jegyében erősítettük a kulturális és a gazdasági, illetve a klasszikus diplomácia közötti szinergiát is. Kínában a kulturális évad számos eseménye (kortárs képzőművészeti kiállítások, táncprogramok, stb.) kapcsolódott különböző szakkiállításokhoz, Japánban és Dél-Koreában a külképviseletek megszólították a rendezvényeikkel a Magyarországon befektető nagyvállalatokat, Izraelben és Kínában magyar gasztro-hetek, illetve árubemutatók segítették a hazai áruk megismertetését.

Az évadokkal sikerült megsokszorozni a fogadó országokban hazánk láthatóságát, köszönhetően az elindított program-honlapoknak és a megjelentetett kiadványoknak, az elektronikus média korábbinál jóval jelentősebb mértékű használatának, a helyi közösségi oldalak fokozott igénybe vételének. Ezeknek köszönhetően az évadok és ezáltal Magyarország jó híre összességében több millió érdeklődőhöz jutott el.

A 2019-ben gyűjtött tapasztalatok is azt erősítik meg, hogy a kulturális évadokra fordított kiadások hosszútávon sokszorosán megtérülnek. A külföldi magyar évadokat nem tudják kiváltani a Magyarországon megvalósuló, nagy nemzetközi rendezvények: sportprogramok, nemzetközi konferenciák, szakkiállítások. Ezekre ugyanis az egyes országokból legjobb esetben is csak egy-két tucat vendég, résztvevő érkezik, akik csak néhány napot töltenek Magyarországon, elsősorban Budapesten. Az itt töltött szabadidőben többnyire nem fér bele Magyarország megismerése, kulturális programokon való részvétel. Magyar évadokra, illetve hasonló, nagyszabású magyar bemutatkozásokra a kül- és gazdaságpolitikai célok támogatása érdekében a jövőben is szükség van.

6. RENDEZVÉNYEK HATÁSA A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉSRE

A kulturális évadok megszervezése alatt a magas szintű delegációk által tett látogatások sikerének elsődleges mérő száma, hogy az érintett országok milyen megállapodásokat, egyezményeket tudnak kötni, amelyek elősegítik Magyarország gazdasági növekedését. A kulturális évadok a kormányzati szektorokon kívül, nagy és kisvállalkozások és magán személyek millióit szólította meg, mint potenciális befektetőket. A vizsgált országok eltérő erőforrásai révén más-más kapcsolódási pontokat kell keresnünk az adott országgal.

Izraellel történő nagyon sikeres kétoldalú kapcsolatok fókuszálnak a mesterséges intelligencia, a biotechnológia és az autonóm (vezető nélküli) járművek fejlesztésére. Az együttműködések mind az egyetemi, mind a kutatóintézeti, mind a vállalati oldalon elkezdődtek. További jelentős terület az egyik hazai kutatási infrastruktúrához kapcsolódó szegedi ELI Science Park, amely mint lézer-kutatóközpont unikális a világon.

A szegedi, a Debreceni és a Semmelweis Egyetemnek már van élő együttműködése izraeli egyetemekkel. Az orvostudomány területén úgy tűnik, hogy a nálunk végzett izraeli hallgatók az itt szerzett tudást magas szinten tudják alkalmazni Izraelben. Az orvostudomány mellett meg kell említeni a TEVA Gyógyszergyárat, amely az egyik legjelentősebb izraeli befektető cég.

Magyarország 20 kiemelt kereskedelmi partnere között kell megemlítenünk Izraelt, amely a nem európai országok csoportjában a 7. helyen áll.

Izrael a kelet-közép európai régió belül Magyarországot tekinti elsődleges partnerének az izraeli tőke importját tekintve, hiszen évente 200-300 milliárd dollár izraeli befektetési tőke érkezik hazánkba, elsősorban ingatlanokba való befektetés céljából. A befektetések további célpontjai az ipari, az infrastrukturális és a K&F szektor. Ezzel ellentétben hazánk kis vállalkozásai vannak jelen Izraelben, mivel az ország nem célpiaca a magyar befektetési tőkének.⁴⁵

2014-es statisztikai adatok szerint Japánból Magyarország irányába a kivitel 1334 milliárd jen, valamint Magyarországról Japánba történő behozatal 1080 milliárd jent tett ki. A kereskedelem legfontosabb export termékei között kell megemlítenünk az autóalkatrészeket, motorokat, hang- és videó berendezések alkatrészeit. Magyarországról elsődlegesen irodai eszközöket, disznó- és vaddisznóhúst szállítunk Japánba.⁴⁶

---

⁴⁵ Embassies.gov.il: Izraeli - magyar gazdasági kapcsolatok. Forrás: https://embassies.gov.il/budapest/Departments/Kereskedelmi_ugyek/Pages/Gazdas%C3%A1gi-kapcsolatok.aspx
Letöltés dátuma: 2020. 05. 24.

⁴⁶ Hu.emb-japan.go.jp: Japán-magyar kapcsolatok. Forrás: https://www.hu.emb-japan.go.jp/itpr_hu/bilateral.html
Letöltés dátuma: 2020. 05. 21.

A kelet-közép-európai térségben új szereplő Kína, melynek befektetései évről évre növekszenek, azonban még így is alacsonynak tekinthető ez az arány, ha a működő tőke állományát vizsgáljuk.⁴⁷

A stratégiai befektetések, a piacszerzés illetve a technológiatranszfer motiválja leginkább a kínai társadalmat az Európába irányuló befektetési döntéseinek meghozatalánál. Kína új lehetőségként tekint a vizsgált térségre kereskedelmi terjeszkedésének szempontjából. Az EU a kínai termékek legnagyobb fogadópiaca, amelyben fontos szerepet játszanak a nagy tengeri kikötők és konténerterminálok (mint például Magyarország is).⁴⁸ Németország, Franciaország földrajzi adottságaival nem tudjuk felvenni a versenyt, de célként tűzhetjük ki, hogy a térség logisztikai centrumává váljunk. Ennek a célnak az eléréséhez további hazai fejlesztés szükséges. Kína irányából Konstantinápolyba érkező konténerhajók rakományának a Dunán történő szállításával kiemelkedő lehetőség nyílik Magyarország számára is, hiszen jelentős mennyiségű áruforgalom bonyolítható le. Másrészt a kínai működő tőke-befektetések az olcsó munkaerő adta lehetőségeket és az infrastruktúra beruházásokat célozzák meg elsősorban.

A térség országait vizsgálva megállapíthatjuk, hogy némi előnnyel rendelkezünk az autóipari szektor terén.

Keleti nyitás kapcsán kiemelkedően fontos feltárni azokat a piaci lehetőségeket, amelyeket kihasználva a régió országai képesek elérni a kínai termékek exportjának növelését.

Levonhatjuk azt a következtetést, hogy keresni kell a további diplomáciai kapcsolatok lehetőségét az érintett országokkal, mivel a mikro szintű együttműködés támogatása is rendkívül fontos, de a nagyobb lehetőségek kiaknázása érdekében komoly beruházásokra van szükség Magyarországon. Illetve megfontolandó, hogy a térségünk más országaival együtt, integrált üzleti csomagokat a kínai üzleti partnerek valószínűleg jobban preferálnák.

A KSH 2016. évi adatai szerint a külkereskedelmi termékforgalomban a Dél-Koreából érkező import értéke 894 millió eurót és az oda érkező magyar export 434 millió eurót tett ki. Dél-Korea importunkban a 19. exportunkban pedig a 27. leglényegesebb partnerünk volt. Kína, az Egyesült Államok és Japán után a 4. legfontosabb kereskedelmi partnerünk az Európán kívüli országokat nézve. A termékforgalmi egyenleg jelentősen javult 2010-2016 között. A kereskedelem teljes mértékben a feldolgozott termékek, valamint a gépek és szállítóeszközök árufőcsoportokból állt. Az import legnagyobb forgalmú árucsoportja a gyógyszerek és

---

⁴⁷ Françoise Nicolas: „Chinese Direct Investment in Europe: Facts and Fallacies”. Chatham House Briefing Paper, No. 1. (2009).

⁴⁸ Hamberger Judit, Matura Tamás Szilágyi Imre: Kína és Közép-Európa. Forrás: https://kki.hu/assets/upload/Tanulmanyok_2012_27_Kena_ees_Kezeep-Eurepa_.pdf Letöltés dátuma: 2020. 05. 24.

gyógyszerészeti termékek. Továbbá magas a behozatala és kivitele a gépeknek és szállítóeszközöknek, valamint a volumenhordozó termékeket importban a mobiltelefonok és alkatrészeik, valamint az integrált áramkörök, processzorok és tárolóegységek, exportban pedig az autóiipari cikkek teszik ki. A termékforgalmi egyenleg további növekedését remélik a 2019. évben megrendezett eseménysorozat eredményeként is.

A külkereskedelmi forgalom statisztikai elemzésénél számomra a legszembetűnőbb adat, hogy valamennyi vizsgált ország – a nem európai országok között - kiemelkedő helyet foglal el.⁴⁹

1. ábra

Magyarország legfontosabb Európán kívüli partnerei a szolgáltatás-külkereskedelmi forgalomban, 2016. (turizmussal együtt)

Magyarország legfontosabb Európán kívüli partnerei a szolgáltatás-külkereskedelmi forgalomban, 2016. (turizmussal együtt)									
Export-					Import-				
rangsor		partnerország	forgalom értéke (millió euró)	forgalom éves átlagos változása 2010-hez képest (%)	rangsor		partnerország	forgalom értéke (millió euró)	forgalom éves átlagos változása 2010-hez képest (%)
a nem európai országok között	a világ országai között				a nem európai országok között	a világ országai között			
1	2	Egyesült Államok	1 951	13,7	1	2	Egyesült Államok	1 407	0,1
2	15	Japán	366	-6	2	15	Japán	209	4,4
3	19	Koreai Köztársaság	314	8,8	3	21	Bermuda	149	11,4
4	23	Israel	225	21,7	4	22	Kína	137	3,7
5	28	Kína	109	12,7	5	25	Koreai Köztársaság	115	-6,7
		<i>Világ összesen:</i>	21 291	6,3			<i>Világ összesen:</i>	14 276	3,4

Forrás: Statisztikai Tükör: Gazdasági kapcsolatok Magyarország és a Koreai Köztársaság között. Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/mo_delkorea_kapcs.pdf Letöltés

dátuma: 2020. 04. 24.

⁴⁹ Statisztikai Tükör: Gazdasági kapcsolatok Magyarország és a Koreai Köztársaság között. Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/mo_delkorea_kapcs.pdf Letöltés dátuma: 2020. 04. 24.

7. A DIPLOMÁCIAI KAPCSOLATOK JELENTŐSÉGE A JELENBEN ÉS A JÖVŐBEN

Szakedolgozatomban szeretnék kitérni a jelenkor kihívására is, mivel az évadok által kialakított kapcsolatok eredményeként jött segítség Kínától a most világot sújtó koronavírus (COVID-19) megfékezésére. A XIX. század második feléig a kulturális diplomácia kevés jelentőséggel bírt, mivel a kultúra természeténél fogva nehezen befolyásolható, leginkább a bizalom kialakításában és a társadalmakon belüli kihívások feltárásában találjuk meg a fontosságát.

A kényszerítés, a gazdasági erőfölény kihasználása a kormányok, társadalmak számára mindig egyszerűbb megoldási módnak tűnt, mint a puha diplomácia alkalmazása. Hiszen az oktatás, szakmai csereprogramok, művészi alkotások hosszú távon képesek pozitív hatást kiváltani és legtöbbször évek vagy évtizedek múlva érezhető eredményük.

„A XX. században, különösen az elmúlt évtizedekben mind nyilvánvalóbbá vált, hogy a nemzetközi kulturális kapcsolatok az államok közötti és a nemzetközi erőviszonyok változásainak egyre jelentősebb tényezője”⁵⁰

És sajnos egy - a világ lakosságát fenyegető - vírus megjelenése, elterjedése kellett ahhoz, hogy beigazolja a kulturális diplomácia fontosságát, azaz, hogy a diplomácia valamennyi ágának a támogatása, alkalmazása feltétlen szükséges.

A tavalyi évben megjelent koronavírus – eddig nem tapasztalt – nehézségek elé állította a kormányokat és az emberiséget. A pandémiás időszakban a különböző nehézségek – állampolgárok hazaszállítása, védőfelszerelések biztosítása – megoldásának egyeztetése, a tapasztalatok megosztása sokkal hatékonyabban bonyolítható le, amennyiben a két ország között elmélyült és kölcsönös diplomáciai kapcsolat áll fenn. Ezt a kapcsolatot kell kiépíteni „békeidőben”, amelynek egyik lehetséges eszköze a kulturális évadok megszervezése. A szakedolgozatomban bár a kulturális diplomácia a vizsgálat középpontja, azonban látható, hogy a külpolitika számos szállal kapcsolódik a gazdaság fejlődéséhez és rendkívüli (vis major) helyzetben eltérő megoldásokkal segíti a partnereket.

Ilyen vis major helyzetet jelentett be a Kormány *„az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet*

---

⁵⁰ Környei Ágnes: A kulturális diplomácia tegnap és ma. Forrás: http://www.grotius.hu/doc/pub/PWMXPL/2015-03-13_kornyei-agnes_a-kulturalis-diplomacia-tegnap-es-ma.pdf
Letöltés dátuma: 2020. 04. 24.

során teendő intézkedésekről szóló 41/2020. (III.11) Korm. rendelet”⁵¹ Magyar Közlöny 40. számában történő közzétételével. A hosszú évek alatt kialakított és erősített diplomáciai kapcsolatainknak köszönhetően számos országból – a saját állampolgárainak hazaszállítása érdekében – indított gép (pl. Israel) egyben hazajuttatta a fogadó országban rekedt magyar állampolgárokat is.

A keleti nyitás politikájának, továbbá az elmúlt évek kulturális diplomáciájának köszönhetően a veszélyhelyzet során szükséges orvostechnikai eszközök, valamint egyéni védőeszközök beszerzésének jelentős hányadát Kínából tudta megvalósítani a magyar kormány. A stabil alapokon nyugvó diplomáciai kapcsolat biztosította, hogy a beszerzés feltételeit (szerződés-kötés, szállítás, vámolás) rövid idő alatt és hatékonyan tudta végrehajtani a KKM. És talán a szakdolgozat szempontjából a legfontosabb közlés a külgazdasági és külügyminiszter úr részéről, hogy Kína mindössze négy országnak tette lehetővé a védőfelszerelések vásárlását, amely igazolja, milyen fontos jelentősége van a diplomáciai kapcsolatok hatékony fenntartásának.⁵²

A folyamatosan megjelenő hírek halmazából úgy gondolom – még egy diplomáciában nem jártas személy számára is – egyértelműen látható, hogy az egész világot sújtó vészhelyzet kezelésének hatékonyságát az országok egymáshoz való viszonya jelentősen befolyásolja, amely kapcsolat megalapozását, szorosabbá tételét elsődlegesen „békeidőben” és a „puha” diplomácia eszközeivel lehet biztosítani.

KKM kiemelt feladata, hogy a jelen problémáinak megoldásain túl a jövő várható eseményeire is minél hatékonyabban felkészüljön. A KKM határozott álláspontja, hogy a világgazdasági változások hatásainak kezeléséhez a diplomácia egy eszköz, amely a nemzetgazdasági érdekek érvényesítését feltétlen szolgálja.

A világpolitika kihívásokkal teli, ezért rendkívül fontos, hogy a Magyarországot képviselő diplomaták határozottan, a szükséges konfliktusok felvállalásával és a nemzet büszke képviselőiként üljenek tárgyalóasztalhoz.

Ezt a célt hivatott biztosítani a Magyar Diplomáciai Akadémia⁵³ létrehozása, amely a KKM és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem szoros együttműködésében megvalósuló versenyképes

---

⁵¹ Jogszvilag.hu: Jogszabályfigyelő: veszélyhelyzet – kormányzati intézkedések. Forrás: <https://jogszvilag.hu/jogszabalyfigyelo-veszelyhelyzet-kormanyzati-intezkedesek/> Letöltés dátuma: 2020. 05. 20.

⁵² Operatív törzs: Tájékoztató az operatív törzs. Forrás: <https://weborvos.hu/egeszsegpolitika/tajekoztatott-az-operativ-torzs-258846> Letöltés dátuma: 2020. 04. 24.

⁵³ Magyardiplomaciaiakademia.hu: Diplomataképző program. Forrás: <http://www.magyardiplomaciaiakademia.hu> Letöltés dátuma: 2020. 04. 24.

képzést kíván nyújtani 2020. év őszétől, azon diplomások számára, akik a nemzeti és gazdasági érdekeket akarják képviselni a világban.

8. BEFEJEZÉS

A friss tapasztalatok alapján a kulturális diplomácia hasznos eszköz a diplomáciai és a gazdasági kapcsolatok megerősítéséhez és javításához, hiszen napjainkban elsődlegesen már nem a „hard power” eszközeivel tudjuk fenntartani kapcsolatainkat. Manapság, amikor a kormányok a demokráciára törekednek és a világ jelentős részén a háborúk nem fenyegetnek, a kulturális diplomáciával lehet leginkább elérni a hosszú távú - országok közötti - pozitív és hatékony kapcsolatot. A diplomáciának ez az ága kevésbé összpontosít politikai kérdésekre, a hosszú távú kapcsolatokra épít, hasonlóan a turizmus és az oktatás módszereihez és olyan célcsoportokat próbál elérni, amelyeket más eszközzel nem igazán lehet. A 2019-es évadokkal remek lehetőség nyílt Magyarországra számára hogy, országunk nemzeti kultúráját, szokásait, értékeit és külgazdasági érdekeit képviseljék az adott országokban. Az kulturális évadok elemzésével arra próbáltam rámutatni, hogy a klasszikus diplomácia önmagában nem tud létezni, ugyanis egy nemzetnek, országnak nemcsak politikai, hanem gazdasági és társadalmi érdekei is vannak, és ezeket más-más eszközrendszerrel kell kezelni. Véleményem szerint az évadok megrendezésének célja, hogy a magyar kultúrát közvetítsük a külföldiek számára és azokban az országokban tudjuk legkönnyebben elérni ezt a célt, ahol Magyarország rendelkezik diplomáciai képvisellel vagy kulturális intézettel. Szakdolgozatom rávilágít arra, hogy a kulturális diplomáciával az országok a külpolitikai és külgazdasági érdekeinek érvényesítését tűzik ki célul.

Összegzésként elmondhatom, hogy az Izraelben megrendezett programsorozat rendkívüli hatással volt rám és ez adta az ihletet a kevésbé ismert téma feldolgozásához. Úgy gondolom a jelentős gyűjtőmunka, elemzések, beszámolók segítettek megérteni mennyire fontos, hogy az államok közötti jó kapcsolatot a „viharmentes” időszakban kell kialakítani, amelynek álláspontom szerint egyik leghatékonyabb eszköze a kultúra megismerése/megismertetése. Remélem a szakdolgozatot olvasó számára közelebb hoztam a diplomácia ezen ágát és remélem rávilágítottam arra a tényre, hogy kevés olyan dolog van a világon, amely ennyi örömet és jövőbe vetett reményt ad az embereknek - bárhol is éljenek a világban -, mint az Évadok élménye. És e pozitív érzésen keresztül kialakított kapcsolat segíti az érintett országokat, hogy közösen fel tudják venni a harcot a globalizáció okozta nehézségekkel (COVID-19).

A szakdolgozat összeállítása során kialakult véleményem szerint napjainkban a kultúrának igenis rendkívül fontos jelentősége van. A másik ember kultúrájának tisztelete, a tolerancia, azaz az alkalmazkodás módszere ma is időszerű kérdés. Az évadok célcsoportja a

véleményformáló közönség, akiknek a szimpátiáját elérve tudjuk pozitív irányba fordítani ország-képünket. Fontos szempont a társadalmi összetartozás, a rugalmas alkalmazkodás, a másik fél nézőpontjának megértése és a gazdasági fejlődés fenntarthatóságának biztosítása.

Napjainkig számos szakirodalom, elemzés, diplomaták próbálják meggyőzni a kormányokat, gazdasági élet szereplőit és az egyszerű embereket a szakdolgozatban leírtak fontosságáról és hogy van hosszú távú „haszna” a diplomácia ezen ágába történő tőkebefektetésnek.

Gazdasági szempontból is bebizonyosodott, hogy jelentős előrelépés volt például a magyar külgazdasági képviselet megnyitása Jeruzsálemben. A kulturális diplomácia fénypontjának és terjedésének nevezhetjük a kulturális intézetek megnyitását, amely intézetek száma évről évre bővül. A kormány pozitív intézkedései között szintén meg kell említeni a Keleti és Déli nyitás politikájának előtérbe helyezését, amely nagymértékben hozzájárul az ország gazdasági és kereskedelmi fejlődéséhez.

Végül megállapíthatom, hogy az évek során sikeresen megrendezett évadoknak rendkívül fontos szerepe van kultúránk terjesztésében, oktatások javításában, az innováció terén, továbbá országgép-alkotó eszközként is szolgál.

IRODALOMJEGYZÉK

Könyv

1. Cull, Nicholas: Public diplomacy: seven lessons for its future from its past. In: Engagement: Public Diplomacy in a Globalised World. Foreign and Commonwealth Office, London. 2008.
2. Davidson, Martin: Cultural Relations: Building networks to face twenty-first-century challenges. In: Engagement: Public Diplomacy in a Globalised World. Foreign and Commonwealth Office, London. 2008.
3. Françoise Nicolas: „Chinese Direct Investment in Europe: Facts and Fallacies”. Chatham House Briefing Paper. 2009.
4. Külgazdasági és Külügyminisztérium: Köfop-2.1.4-vekop-16 a külgazdasági és külügyminisztérium humánerőforrás-gazdálkodásának és belső képzési rendszerének fejlesztése tananyag. Budapest. 2018.
5. Romsics Ignác: A 20. század rövid története. Gyula, Rubicon - Ház Bt. 2011.
6. Salamon Konrád: Világtörténet. Budapest, Akadémiai Kiadó. 2006.
7. Sille István: Az etikett és protokoll kézikönyve. Elmélettől a gyakorlatig itthon és külföldön. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. 1989.

Internetes forrás

8. 2010-2014.kormany.hu: Kulturális diplomácia. Forrás: <https://2010-2014.kormany.hu/hu/kulugyminiszterium/eu-ketoldali-kapcsolatokert-es-kulturalis-diplomaciaert-felelos-helyettes-allamtikarsag/felelossegi-teruletek/kulturalis-diplomacia> Letöltés dátuma: 2020. 05. 02.
9. Balassi Intézet: Lengyelországi Magyar Kulturális Évad 2016–2017 zárófilm. Forrás: https://www.youtube.com/watch?v=s3S_Tb7Mtig Letöltés dátuma: 2020. 04. 23.
10. Balassiintezet.hu: Külföldi magyar intézetek hálózata. Forrás: <http://www.balassiintezet.hu/hu/nemzetkozi-kapcsolatok/kulfoldi-magyar-kulturalis-intezetek/> Letöltés dátuma: 2020. 04. 20.

11. Debrecenbar.wordpress.com: SOFT POWER – puha hatalom, puha befolyásolás, puha erő. Forrás: <https://debrecenbar.wordpress.com/2017/01/16/soft-power-puha-hatalom-puha-befolyasolas-puha-ero/> Letöltés dátuma: 2020. 05. 20.
12. Embassies.gov.il: Izraeli - magyar gazdasági kapcsolatok. Forrás: https://embassies.gov.il/budapest/Departments/Kereskedelmi_ugyek/Pages/Gazdas%C3%A1gi-kapcsolatok.aspx Letöltés dátuma: 2020. 05. 24.
13. Gondola.hu: Ma búcsúzik a franciaországi magyar kulturális évad. Forrás: <https://gondola.hu/cikkek/3128> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
14. Hamberger Judit, Matura Tamás Szilágyi Imre: Kína és Közép-Európa. Forrás: https://kki.hu/assets/upload/Tanulmányok_2012_27_Kena_ees_Kezeep-Eurepa_.pdf Letöltés dátuma: 2020. 05. 24.
15. Hossó Nikoletta: Protokoll a diplomácia és a nemzetközi kapcsolatok háttérében - Állami-, diplomáciai, katonai-, sport- és vallásprotokoll kézikönyv. Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2015. Forrás: <https://www.szaktars.hu/harmattan/view/protokoll-a-diplomacia-es-a-nemzetkozi-kapcsolatok-hattereben-allami-diplomaciai-katonai-sport-es-vallasprotokoll-kezikonyv/?pg=0&layout=s> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
16. Hu.emb-japan.go.jp: A japán-magyar diplomáciai kapcsolatfelvétel 150. évfordulójának oldala. Forrás: https://www.hu.emb-japan.go.jp/itpr_hu/150evfordulo.html Letöltés dátuma: 2020. 05. 22.
17. Hu.emb-japan.go.jp: A japán-magyar diplomáciai kapcsolatok felvételének 150. évfordulója.
18. Hu.emb-japan.go.jp: Hivatalos naptár. Forrás: <https://www.hu.emb-japan.go.jp/files/000532525.pdf> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
19. Hu.emb-japan.go.jp: Japán-magyar kapcsolatok. Forrás: https://www.hu.emb-japan.go.jp/itpr_hu/bilateral.html Letöltés dátuma: 2020. 05. 21.
20. Hungary-israel.co.il: A magyar kultúra éve Izraelben 2019. Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
21. Huszákné Vigh Gabriella: Magyar-olasz kulturális évad 2013-ban. Forrás: <http://orokvaros.network.hu/blog/roma-kozossegi-oldala-hirei/magyar-olasz-kulturalis-evad-2013-ban> Letöltés dátuma: 2020. 04. 23.
22. Izraelinfo.com: Kulturális évad nem csak a magyar ajkú izraelieknek. Forrás: <https://izraelinfo.com/2019/04/02/kulturalis-evad-nem-csak-a-magyar-ajku-izraelieknek/> Letöltés dátuma: 2020. 05. 20.

23. Jogszvilag.hu: Jogszabályfigyelő: veszélyhelyzet – kormányzati intézkedések. Forrás: <https://jogszvilag.hu/jogszabalyfigyelo-veszelyhelyzet-kormanyzati-intezkedesek/>
Letöltés dátuma: 2020. 05. 20.
24. Kki.hu: 70 év diplomáciai kapcsolatai Kína és Magyarország között – konferencia a KKI-ben. Forrás: <https://kki.hu/70-ev-diplomaciai-kapcsolatai-kina-es-magyarorszag-kozott-konferencia-a-kki-ben/> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.
25. Kki.hu: A magyar–dél-koreai kapcsolatok 30 éve. Forrás: <https://kki.hu/a-magyar%2088%92del-koreai-kapcsolatok-30-eve/> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.
26. Kkvhaz.hu: A keleti nyitás – a részletek. Forrás: <https://www.kkvhaz.hu/cikk/824-a-keleti-nyitas-%E2%80%93-a-reszletek> Letöltés dátuma: 2020. 05. 24.
27. Kormány.hu: Diplomácia. Forrás: <https://2010-2014.kormany.hu/hu/kulugyminiszterium/eu-ketoldali-kapcsolatokert-es-kulturalis-diplomaciaert-felelos-helyettes-allamtitkarsag/felelossegi-teruletek> Letöltés dátuma: 2020.04.20.
28. Kormány.hu: Magyar Kulturális Intézet nyílt Szöulban. Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgazdasagi-es-kulugyminiszterium/hirek/magyar-kulturalis-intezet-nyilt-szoulban> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
29. Kormany.hu: Magyarország a díszvendége a ma nyíló Szöuli Könyvvásárnak. Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgazdasagi-es-kulugyminiszterium/tajekoztatasert-es-magyarorszag-nemzetkozi-megjeleneseert-felelos-allamtitkar/hirek/magyarorszag-a-diszvendege-a-ma-nyilo-szouli-konyvvasarnak> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
30. Kozlonyok.hu: Magyar közlöny 2018. évf. 213. szám. p. 221. A Kormány 1816/2018. (XII. 27.) Korm. határozata a 2019-es külföldi magyar kulturális évadok Dél-Koreában, Izraelben, Japánban, valamint a Kínai Népköztársaságban történő megrendezéséről és finanszírozásáról. Forrás: <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk18213.pdf> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
31. Környei Ágnes: A kulturális diplomácia tegnap és ma. Forrás: http://www.grotius.hu/doc/pub/PWMXPL/2015-03-13_kornyei-agnes_a-kulturalis-diplomacia-tegnap-es-ma.pdf Letöltés dátuma: 2020. 04. 24.
32. Litera.hu: Magyar intézetek, magyar évadok. Forrás: <https://litera.hu/hirek/magyar-intezetek-magyar-evadok.html> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
33. Magyardiplomaciaiakademia.hu: Diplomataképző program. Forrás: <http://www.magyardiplomaciaiakademia.hu> Letöltés dátuma: 2020. 04. 24.

34. MTI: Dunai hajóbaleset: tradicionális felvonulással búcsúztak az áldozatoktól. Forrás: <https://www.origo.hu/itthon/20191007-tradicionalis-delkoreai-felvonulással-es-az-erre-az-alkalomra-irt-koreai-zenemuvel-a-rekviemmel.html> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
35. Nagy Lilla: Nyilvános diplomácia. Forrás: http://phd.lib.uni-corvinus.hu/705/1/Simon_Nagy_Lilla.pdf Letöltés dátuma: 2020.04.20.
36. Nefmi.gov.hu: Kínai kulturális évad lesz jövőre Magyarországon. Forrás: <http://www.nefmi.gov.hu/nemzetkozi-kapcsolatok/hirek/kinai-kulturalis-evad> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
37. Nefmi.gov.hu: Magyar kulturális évad Németországban. Forrás: <http://www.nefmi.gov.hu/kultura/2005/magyar-kulturalis-evad> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
38. Nefmi.gov.hu: Magyar kulturális évad New Yorkban és Washingtonban 2009-ben. Forrás: <http://www.nefmi.gov.hu/miniszterium/2009/magyar-kulturalis-evad> Letöltés dátuma: 2020. 04. 23.
39. Nefmi.gov.hu: Orosz kulturális évad. Forrás: <http://www.nefmi.gov.hu/kultura/2005/orosz-kulturalis-evad> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
40. Nefmi.gov.hu: Programok Hongkongban. Forrás: <http://www.nefmi.gov.hu/nemzetkozi-kapcsolatok/program/program> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.
41. Ókovács Szilveszter: Koreai öröm, avagy Bánk bán Ázsiában. Forrás: <https://www.origo.hu/kultura/20190204-koreai-orom-avagy-bank-ban-azsiaban-okovacs-szerint-az-opera.html> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
42. Operatív törzs: Tájékoztató az operatív törzs. Forrás: <https://weborvos.hu/egeszsegpolitika/tajekoztatott-az-operativ-torz-258846> Letöltés dátuma: 2020. 04. 24.
43. Pröhle Gergely: A magyar kultúra szerepe Magyarország nemzetközi politikai és gazdasági kapcsolatainak fejlesztésében (vitaindító). Forrás: <https://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/uploads/files/archive/717.pdf> Letöltés dátuma: 2020. 05. 22.
44. Sibf.or.kr: Seoul International Book Fair. Forrás: <https://sibf.or.kr/en/hungary-the-guest-of->

[honor/?fbclid=IwAR2CSVhG2OQTOtIEX21sFVDvZjotKGX5xv7y7KyNOPmt4UOxN8Vx55tmUa4](https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/mo_delkorea_kapcs.pdf) Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

45. Statisztikai Tükör: Gazdasági kapcsolatok Magyarország és a Koreai Köztársaság között. Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/mo_delkorea_kapcs.pdf
Letöltés dátuma: 2020. 04. 24.
46. Sze.hu: Protokoll ismeretek. Diplomáciai protokoll. Forrás: <http://www.sze.hu/fk/sportdiplomacia/Protokoll%20ismeretek/Diplom%20E1ciai%20protokoll.pdf> Letöltés dátuma: 2020.04.20.
47. Színház.hu: Magyar-olasz kulturális évad 2013-ban. Forrás: https://szinhaz.hu/2012/12/08/magyar-olasz_kulturalis_evad_2013-ban Letöltés dátuma: 2020. 04. 23.
48. Tdf.kormany.hu: 150 Years of Hungary-Japan Industrial Relations szeminárium Tokióban. Forrás: <https://tdf.kormany.hu/150-years-of-hungary-japan-industrial-relations-szeminarium-tokioban> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.
49. Turizmus.com: Több lengyel turistát hozhat a magyar kulturális évad. Forrás: <https://turizmus.com/desztinaciok/tobb-lengyel-turistat-hozhat-a-magyar-kulturalis-evad-1135861> Letöltés dátuma: 2020. 05. 18.
50. Varannai Zoltán: A külföldi magyar kulturális intézetek és könyvtáraik. Forrás: <http://ki2.oszk.hu/3k/2012/09/a-kulfoldi-magyar-kulturalis-intezetek-es-konyvtaraik/>
Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.
51. Zene-kar.hu: Kelet-ázsiai turnéra indult a Győri Filharmonikus Zenekar. Forrás: <https://zene-kar.hu/2019/10/08/kelet-azsiai-turnera-indult-a-gyori-filharmonikus-zenekar/> Letöltés dátuma: 2020. 04. 21.

MELLÉKLET

1. Melléklet

Így fogadták a magyar társulatot a szöuli reptéren

Forrás: <https://www.origo.hu/kultura/20190204-koreai-orom-avagy-bank-ban-aziaban-okovacs-szerint-az-opera.html>

2. Melléklet

A szólisták, azaz László Boldizsár, Róser Orsolya Hajnalka, Komlósi Ildikó és Ókovács Szilveszter a tegyi színpadon

Forrás: <https://www.origo.hu/kultura/20190204-koreai-orom-avagy-bank-ban-aziaban-okovacs-szerint-az-opera.html>

3. Melléklet

Bánk bán a Tegui Operaházban

Forrás: <https://www.origo.hu/kultura/20190204-koreai-orom-avagy-bank-ban-azsiaban-okovacs-szerint-az-opera.html>

4. Melléklet

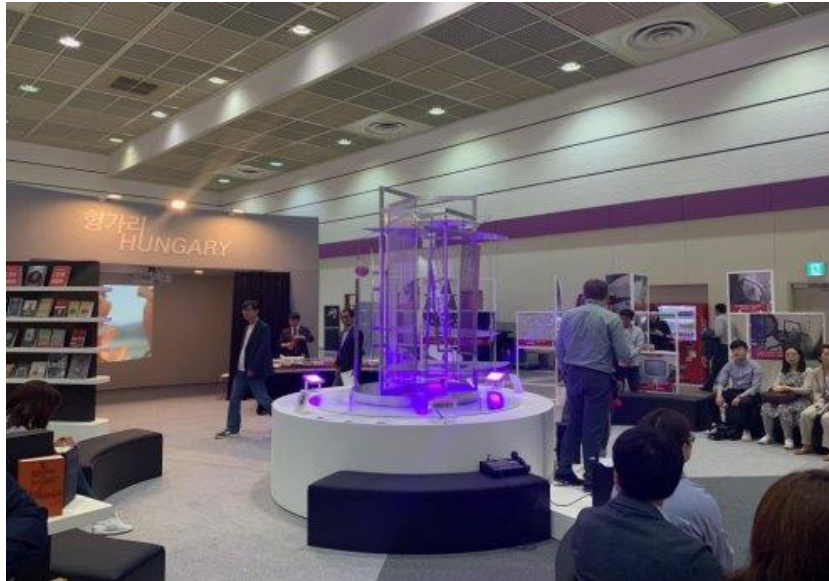
Turnéra indult a Győri Filharmonikus Zenekar

Forrás: <https://gyfz.hu/hu/hirek/turnera-indult-a-gyori-filharmonikus-zenekar>

5. Melléklet

Magyarország a díszvendége a ma nyíló Szöuli Könyvvásárnak

Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgaszdasagi-es-kulugyminiszterium/tajekoztatasert-es-magyarorszag-nemzetkozi-megjeleneseert-felelos-allamtitkar/hirek/magyarorszag-a-diszvendege-a-ma-nyilo-szouli-konyvvasarnak>

6. Melléklet

Bábos siker Dél-Koreában

Forrás: <https://budapestbabszinhaz.hu/babos-siker-del-koreaban/>

7. Melléklet

A kéz – ami összeköt: Kézműves biennálé Cshongdzsuban

Forrás: <https://www.mma.hu/muveszeti-hirek/-/event/10180/a-kez-%E2%80%93-ami-osszekot>

8. Melléklet

A kéz – ami összeköt: Kézműves biennálé Cshongdzsuban

Forrás: <https://www.mma.hu/muveszeti-hirek/-/event/10180/a-kez-%E2%80%93-ami-osszekot>

9. Melléklet

Magyar Kulturális Intézet nyílt Szöulban

Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgaszdasagi-es-kulugyminiszterium/hirek/magyar-kulturalis-intezet-nyilt-szoulban>

10. Melléklet

A budapesti Magyar Állami Operettszínház Operettgála előadása

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/a-magyar-kulturalis-evad-izraelben-2019-2/>

11. Melléklet
A magyar konyha hete

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/operetta-gala/>

12. Melléklet
„Magyarország a fókuszban” címmel magyar alkotók műveiből nyílt tárlat Izraelben

Forrás: <https://izraelinfo.com/2019/05/31/magyar-alkotok-muveibol-nyilt-tarlat-tel-aviv-legnagyobb-kepzuveszeti-seregszemlejen/>

13. Melléklet

A Budapest Swing Jazz Steps Band koncertet adott a New Orleans Swing Festival-on

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/new-orleans-jazz-fesztival/>

14. Melléklet

A magyar Nemzeti Színház Woyzeck c. előadása

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/a-magyar-nemzeti-szinhaz/>

15. Melléklet

A Magyar Állami Operaház bemutatta a „Sába királynője” című operaelőadását

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/magyar-allami-operahaz-saba-kiralynoje/>

16. Melléklet

A Magyar Állami Operaház bemutatta a „Sába királynője” című operaelőadását

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/magyar-allami-operahaz-saba-kiralynoje/>

17. Melléklet

Győri Balett „Ravel-Liszt-Wagner est” című előadása

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/gyori-balett/>

18. Melléklet

Győri Balett „Ravel-Liszt-Wagner est” című előadása

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/gyori-balett/>

19. Melléklet

A Recirquel társulat „Meztelen Bohóc” című előadása

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/recirquel-cirkusz/>

20. Melléklet

A Budapesti Operettszínház „Menyasszonytánc” című előadása

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/menyasszonytanc-klezmer-musical/>

21. Melléklet

A Magyar Állami Népi Együttes a „Liszt-mozaikok” című előadása

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/magyar-allami-nepi-tanc-egyuttes/>

22. Melléklet

Magyar Napok című rendezvény Tel-Aviv népszerű kikötői rendezvény központjában

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/az-ev-legvidamabb-magyar-napjai/>

23. Melléklet

Az izraeli Magyar Kulturális Évad zárókoncertje

Forrás: <http://hungary-israel.co.il/hu/portfolio/az-izraeli-magyar-kulturalis-evad-zarokonzertje/>

24. Melléklet

A MÁV Szimfonikus zenekar koncertet adott Kobajasi Kenicsiró vezényletével

Forrás: <https://www.mupa.hu/program/komolyzene-opera-szinhaz/mav-szimfonikus-zenekar-2019-05-16-19-30-bbnh>

25. Melléklet

Óriási herendi teáscsésze mint barátságkupa – Schőberl Márton a tokiói szumóbajnokság győztesével

Forrás: <https://magyarnemzet.hu/kultura/termekunk-a-magyar-kultura-7049048/>

26. Melléklet

A magyar-japán diplomáciai kapcsolatfelvétel 150. évfordulójának alkalmából kibocsájtott 10-10 bélyegből álló bélyegkisív

Forrás: <https://eshop.posta.hu/storefront/belyeg/belyeg/a-magyar-japan-diplomaciai-kapcsolatok-felvetelenek-150-evforduloja/prod2019290040011.html>

27. Melléklet

A Szépművészeti Múzeum és a Nemzeti Galéria kincseinek kiállítása Tokióban, Szinyei

Merse Pál - Lilaruhás nő, 1874

Forrás: <https://budapest.exhn.jp/>

28. Melléklet

Szijjártó Péter felavatásával nyílt meg a tokiói Magyar Kulturális Intézet 2019. december 6-án

Forrás: <https://www.origo.hu/nagyvilag/20191206-a-kulturalis-egyuttmukodes-kivalo-hatorszag-a-kapcsolatok-fejlesztesehez.html>

29. Melléklet

Felavatták a Petőfi Sándort és Szendrey Júliát ábrázoló szobrot Csungkingban

Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgaszdasagi-es-kulugyminiszterium/hirek/felavattak-petofi-sandort-es-szendrey-juliat>

30. Melléklet

A magyar–kínai ünnepi gálaest

Forrás: <https://turizmus.com/szabalyozas-orszagmarketing/hetveneves-kinai-magyar-kapcsolatok-1166051>